KARIS

časopis Bilingválneho gymnázia
Milana Hodžu v Sučanoch

7. ročník / číslo 2

KECY ŠÉFREDAKTORKY

Aj vám sa zdá, že Vianoce tento rok prišli akosi rýchlo? Vysvetlenie tohto javu som sa dozvedela na hodinách filozofie ešte na začiatku školského roka. Ono to je totiž tak, že čím sme starší, tým sa nám rok zdá kratší, lebo v porovnaní s dobou, ktorú sme prežili, je to menej a menej. No a teraz buď optimista.

K tomuto zisteniu sa pripája aj fakt, že ešte stále nemám nakúpené darčeky, moje plány na prázdniny zahŕňajú akurát tak priberanie zo zemiakového šalátu, nestíham žiadny deadline a kopia sa mi testy...Stále sa sťažujem, však? A presne taký pocit mám aj z ľudí okolo seba. Netvrdím, že s vianočnou náladou by sa to malo preháňať (však, nákupné centrá?), ale určite tieto sviatky nie sú o strese, prípravách a zabitom čase v kuchyni.

Keďže nežijem s rodičmi, určite sa im budem tých pár dní venovať naplno. Tiež nebudem toľko pracovať a dočítam všetky rozčítané knihy. Len nedávno mi niekto povedal, že kedysi museli rodičia brávať decká zo škôl, lebo už boli z učenia vyčerpané. Dnes sa tomu hovorí prázdniny a my by sme si ich mali naozaj užiť a zresetovať hlavy. Odporúčam teda dať si ako prílohu k vyprážanému kaprovi tento čerstvý Karis. Alebo ako dezert, to už je na vás, hlavne úplne vypnite a príďte v roku 2018 do školy tak, akoby to bol váš prvý deň.

MÁRIA RUSNÁKOVÁ

magazinekaris@gmail.com
Karis- the school magazine
magazine_KARIS

Karis - the school magazine; časopis Bilingválneho gymnázia Milana Hodžu v Sučanoch. Ročník 7., číslo 2, náklad 300 kusov. Tlač: P+M Turany. Vychádza s podporou: Študijný fond n.o., Sučany Alumni, ZRPŠ, ŽŠR. Šéfredaktorka: Mária Rusnáková. Zástupca šéfredaktorky: Lucia Magáthová. Zodpovedný pedagóg: PhDr. Beáta Makovická. Prispievatelia v tomto čísle: Terézia Čviriková, Mgr. Karol Horníček, Ema Humajová, Viktor Chladnuch, Katarína Kandriková, Tomáš Košárek, Simona Kovaľová, Helena Kutnarová, Lucia Magáthová, Jana Niepelová, Vladimír Pekar, Racheal Temitope Ijisesan Perryová, Patrícia Rovná, Monika Sereková. Korektúra: Rebeka Démuthová, Lucia Horváthová, Nora Mlynáriková. Propagačný tím: Katarína Cigániková, Alexandra Danková, Simona Hromadová, Helena Kutnarová, Monika Sereková. Fotografky: Janka Klimeková, Lucia Mrvová, Jana Niepelová. Grafici: Martin Bažlekov, Terézia Mičková

OBSAH

4 Čo sa stalo, už sa neodstane
7 Čo nás čaká a neminie
9 Meet Mrs Aristotle
12 Svetové témy pár slovami
14 Študentské financie
18 TEDx na vlastnej koži
19 Zažeň hlad
21 Denník triedneho učiteľa
23 Euroscola
25 Berte to s humorom
27 Svet Instagramu
29 Be2Can našimi očami
31 Playlist môjho života
33 Okolo sveta a ešte ďalej
36 Chutná rubrika
38 Štúdium v zahraničí
41 Sučany Alumni
44 Žiacka školská rada
45 Reviews
47 Zabi nudu

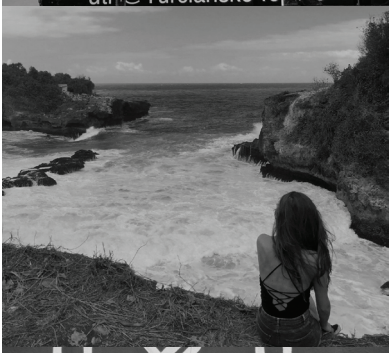

ŽIVOT NA GBASE POKRAČUJE...

Aby ste si nemysleli, že keď klesne teplota, klesne aj naša aktivita

Open Days in the UK

Dlhoročnou tradíciou na GBASe je tretiacky výlet na britské ostrovy za účelom prehliadky univerzít. Takto sa na konci októbra vybrala aj hŕstka tretiakov. "UK trip som si pôvodne predstavoval inak, ale každopádne to bol nezabudnuteľný zážitok," povedal Martin Sušienka. "Neľutujem, že som sa ho zúčastnil. Spoznal som nové miesta a určite mi vsadil chrobáka do hlavy ohľadom môjho budúceho života."

Halloween

Najstrašnejší deň v roku – to je práve Halloween. Aj keď tento školský rok sa u nás dial trocha oneskorene, v stredu 2. novembra sme mohli na chodbe stretnúť všetky možné príšery a superhrdinov. Súťaž o skupinovú masku vyhrali chemici druháci a v kategórii jednotlivca to bola Schrödingerova mačka Janka Uhrínová. Okrem toho ste si mohli zahlasovať o najkrajšiu tekvicu či pokochať sa na halloweenskych kuchárskych skvostoch.

Účelové cvičenie: Ochrana života a zdravia

Jedna z najdôležitejších vecí, ktoré sa v živote môžeme naučiť, je ochrana nášho zdravia a zdravia ostatných. Poučenie a praktické skúsenosti získali práve prváci a tretiaci dňa 6. novembra v telocvični.

Študentská kvapka krvi

Niekoľkokrát do roka sa učebňa 01.15 zmení na miestnosť, kde sa menia životy – a tak tomu bolo aj 9. novembra. Tentoraz sa darcami stalo až 39 študentov z celkového počtu 42, ktorí sa zúčastnili.

Florbalový turnaj

Aj keď do kampane boja proti AIDS sa naši žiaci zapájajú už niekoľko rokov, vďa-

Michaela Vápeníková

ka Miške Vápeníkovej a Aďovi Szvoreňovi pod vedením pani Mičáňovej mali tento rok možnosť zažiť niečo nové - v rámci kampane sa v dňoch 8. a 14. novembra uskutočnil florbalový turnaj, do ktorého sa zapojili všetky ročníky v 5 tímoch. Výhercom srdečne gratulujeme a dúfame, že sa akcia stane tradíciou.

Zbierka Hodina deťom

Pod vedením pani Stanovej sa žiaci štvrtého a piateho ročníka dňa 10. novembra zapojili do verejnej zbierky Hodina deťom. Spolu vyrazili do mrazivých ulíc Martina a podarilo sa im vyzbierať 1093,14 EUR. Darované peniaze budú použité na rôzne projekty na pomoc deťom z celého Slovenska. Do celoročnej zbierky sa môžete zapojiť na aj stránke www.hodinadetom.sk.

gbas.sk

Imatrikulácie

Ako každý rok aj tento tretiaci privítali prvákov, ako sa patrí - 4 popoludnia tvrdých skúšok života nakoniec vyvrcholili 15. novembra programom v Dome odborov Strojár v Martine. Takto sa právoplatne zaradili do žiackeho stavu a my ostatní sme sa mohli posadiť do kresiel a užiť si bohatý program.

Open Days in the USA

Okrem Veľkej Británie sa od 9. do 15. novembra naši žiaci vybrali aj za "veľkú mláku". O svojich zážitkoch v New Yorku nám porozprávala Janka Klimeková:

Janka Klimeková

"Výlet trval týždeň a vďaka mojim spolužiakom to bol jeden z najlepších zážitkov, aké som mala to šťastie zažiť. Snažili sme sa navštíviť a vidieť z tohto mesta čo najviac, a tak sme zaradili do nášho programu aj výlety na Top of the rock, Central park a podobné miesta. Je škoda, že z univerzít sme "videli" iba MIT a Harvard. Určite sa tu pokúsime ešte vrátiť - napríklad do Bostonu."

Návšteva z Nemecka

Iba občas sa stane, že Slovensko hostí nemeckého prezidenta. Ešte výnimočnejšie je, keď sa stretnutie prezidentov uskutoční mimo Bratislavy (napríklad v takej Žiline). No pre BGMH ostáva najvýnimočnejšie to, že si za okrúhly diskusný stôl mohla spolu s prezidentami Slovenska a Nemecka zasadnúť aj naša študentka Katarína Kandriková. 17. novembra sa v žilinskej Novej synagóge diskutovala na tému „Budúcnosť Európskej únie", a ako už u pána prezidenta Kisku býva zvykom, nebál sa rozprávať otvorene a bez zbytočných okolkov rozoberal aj kontroverznejšie témy. Pán prezident Steinmeier sa venoval najmä vplyvu sociálnych médií a smerovaniu Európskej únie. Jeho veselá povaha odľahčila atmosféru za okrúhlym stolom aj recepciu po diskusii. Katka ešte dodáva toto: „Veľmi pozitívne hodnotím aj stretnutie s iba 27-ročnou starostkou Kláštora pod Znievom – Monikou Cintulovou. Jej politické postoje a ambiciózne plány sú pre mňa inšpiratívne a považujem ich za obdivuhodné. Bolo mi cťou byť súčasťou tohto večera a verím, že som našej škole nespravila hanbu."

Festival Cestou necestou v Žiline

"Najväčší cestovateľský festival na Slovensku, Cestou necestou, mal v novembri až 3- dňovú zastávku v blízkej Žiline. 16.-18. novembra preto "Staníčka" žila rozprávaniami prezentujúcich o rôznych kútoch sveta. Ako sa nezabiť na svadobnej ceste okolo sveta, k Gibraltáru cez Nordkapp, ako človeka zmení dobrovoľníctvo na Sumatre bez technologických vychytávok, čo zahŕňa práca digitálneho nomáda... to boli len niektoré z hlavných lákadiel festivalu," informovala nás jedna z tých, ktorí sa na chode festivalu podieľajú – Džonka Niepelová.

Mini-Erasmus

V dňoch 19. – 23. novembra sa žiaci štvrtého a piateho ročníka zúčastnili projektu Mini-Erasmus. „Je to výborný nápad, ktorý vám otvorí oči, v pozitívnom i negatívnom svetle, o situácii vysokých škôl na Slovensku. Projektu sa zúčastňujem už druhý rok, no rozhodne svoju účasť neľutujem a hodnotím veľmi pozitívne," zhodnotila projekt Klára Deketová.

Open Days in Denmark

Dlhé roky sa to plánovalo a teraz to konečne vyšlo – druhý decembrový týždeň sa približne 50 žiakov v sprievode pána Sadloňa a pani Francúzovej autobusom vybralo pozrieť si univerzity, tentoraz v čoraz viac obľúbenom Dánsku.

TERÉZIA ČVIRIKOVÁ
KATARÍNA KANDRIKOVÁ

KULTÚRNE VYŽITIE POČAS NAJBLIŽŠÍCH TÝŽDŇOV

Pre pozdvihnutie vianočnej nálady

Vianočné trhy (koniec novembra 2017 – január 2018)
Neoddeliteľná súčasť Vianoc, ktorej sa nevyhnete takmer v žiadnom meste. V Žiline začali už koncom novembra, v Martine o dva týždne neskôr. Až do januára si budete môcť vychutnať punč, cigánsku či iné pochúťky. Pokiaľ budete mať voľnú chvíľu, rozhodne nevymeškajte tento unikátny zážitok ani v zahraničí – napríklad vo Viedni či Prahe.

Vianočný beh (26.12.2017)
Pokiaľ ste vášnivými nadšencami športu a najmä behu, tak príďte na jubilejný 50. ročník vianočného behu v meste Lučenec. Bežať môžete štafetu, polmaratón alebo sa zapojiť môžu aj vaši najmenší. Tento ročník je dokonca výnimočný, keďže sa v Lučenci pokúsia o prekročenie rekordu v počte bežcov.

Štefánske (26.12.2017)
Pre Žilinčanov už tradične chystá svoju Pecha Kucha night Stanička. Začne sa pekne projekciou obrázkov, potom si účastníci môžu v pokoji pokecať a na záver ich čaká aj poriadna dávka hudby. Vstupenky už od 5€.

Štefan v RC Mlyn Vrútky sa bude niesť v drsnejšom tempe, známa kapela TÝSHE totiž konečne zahrajú doma. Support im bude robiť Sedembolestný panic Mário s ďalšími dvoma kapelami. Ceny lístkov ešte nie sú známe, Mlyn ale nezvykne byť drahý.

Pre nadšencov drumaču a techna je akcia Forbidden society night v Bratislave povinná jazda. Klasicky, na Štefana, od 10€ a v MMC.

Pre koncertových šialencov

Medial Banana Vianočný koncert (22.12. 2017)
Ak aj vy patríte k fanúšikom žánru reggae, rozhodne nevymeškajte koncert Medial Banana, ktorý sa uskutoční v Majestic Music Clube v Bratislave. Známe hity odznejú v tento takmer predvianočný piatok už o ôsmej.

From Our Hands + support (22.12.2017)
Určite sa medzi vami nájde aj poslucháč kvalitného rocku. Aby sme nezabudli ani na vás, určite odporúčame koncert kapely From Our Hands, pričom line-up doplňujú trenčiansky Cherry Street, bratislavský Plus Mínus a pražský John Wolghookeri. Len za 5€, so skvelou ponukou nápojov na bare. No a kde inde, než v Randale (BA) a už od siedmej?

Steve Aoki (13. 1. 2018)
Viedenská Marx-Halle po tejto párty rozhodne padne. Steve je šialenec, veď do publika s obľubou hádže torty a tancuje hocikde a s hocikým. Od 53 eur to zažiješ aj ty.

Architects (28.1. 2018)
Britskí metalcoroví frajeri prídu (takmer) na Slovensko. Kto prepásol ich šou v Bratislave, tak určite nemôže túto udalosť vynechať. Bude to vo viedenskom Gasometri, takže si treba pripraviť viac eur na občerstvenie a cestu, ale kvôli chalanom sa to určite oplatí.

Pre umelecké duše

Do februára 2018
V Turčianskej galérii momentálne prebieha výstava grafika Petra Ďuríka, ktorý sa podieľal už na významných akciách ako napr. Scénická žatva a úspechy zožali jeho grafické riešenia knižných publikácií. Roky sa venuje aj tvorbe značiek a nezaprie v sebe rodeného (dokonca v Martine) typografa.

TOMÁŠ KOŠÁREK
MÁRIA RUSNÁKOVÁ

IF I WOKE UP IN THE ANCIENT WORLD TOMORROW

Meeting Seneca would be a dream come true for me. He says luck is a matter of preparation meeting opportunity and I agree with him. One rainy afternoon I got this opportunity to talk with one person in our school who would be prepared better for this time travel. She travelled a lot. She stayed in Australia for one year; got her PhD degree and now she's here, at GBAS, teaching English and Civics. If Mrs Brosinger woke up in the Antiquity, she would immediately talk to Plato. Out of curiosity, I needed to find out more about her.

Q: Why did you choose to study philosophy in the first place?

A: Firstly I wanted to study religious studies, but my parents disagreed. They really thought I would be a nun in a monastery, so I chose something similar: Philosophy. The problem came just after graduation: when you finish your studies, the only thing you can do is teaching. However, Philosophy teachers are not that necessary in Slovakia. That's why I decided for English language later on.

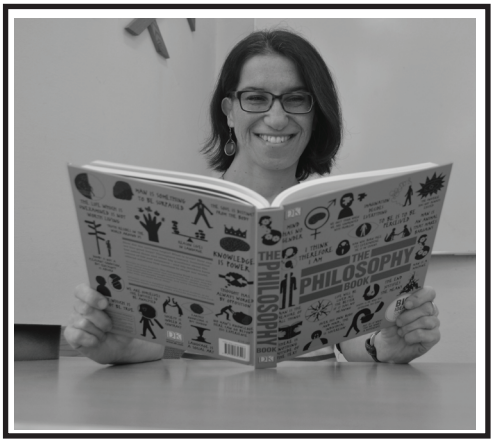

Q: What's your biggest success in your work or family life?

A: I'm proud of both of them. The first one is, of course, my PhD degree. It took me maybe ten years to write the thesis. It's was a long process. And also, my baby boy. It looks very easy, but it's difficult to have a baby in the life full of work and stress.

Q: You studied or worked at many Slovak universities though, so you're aware of if there are some exceptional philosophical role models we can look up to.

A: If you take Slovak Literature, or more precisely the Slovak Uprising of 1848/1849, you can take people involved in that as thinkers. For example, to read and analyse works by Ľudovít Štúr or Janko Kráľ would be very motivating and interesting. Especially today, in the era of disintegration of national identities. This is the philosophy in Slovak context.

Q: You chose to study English, too, so you can be involved in the education process now. But do you really believe some fields similar to Philosophy or Journalism are slowly dying out?

A: In the past, studying Philosophy was obligatory – it included all the sciences. Today the task of Philosophy is to cooperate with other sciences, to analyse and conclude the results made. Probably all humanities are in the danger of extinction.

Q: Could you possibly do something else? There is this trend now. Students are studying something, but end up in a job of a very different kind.

A: I think I could be a very good manager, but I don't want to do that. I feel like being a teacher. It has always been and I hope it will be my job. It could be a grammar school teacher or a university teacher. In the future, I could maybe become a self-employed person in the area of education – I like being independent.

Q: While learning about philosophy more, did you find a concept, theory or a philosopher you find the most interesting?

A: I get fascinated by people who are able to think out of the box. My favourite one is Friedrich Nietzsche, because he's different, open and intellectually spontaneous. I think students will like him for similar reasons. I like Martin Luther, because he managed to put the Catholic Church under criticism. Those times he was outside the box as well. Definitely, Nietzsche's ideas were misused. Many thoughts in history were. His theory of the Übermensch can refer to Nazi ideology, to disdain to traditional morality but also reflects a contemporary man with all his desperation and empty self-help efforts. For me Nietzsche is a prophet and his time is to come.

Q: Does that mean philosophy can give us some answers or questions only?

A: Questions, I would say. They bring you a lot of things you can be interested in. You can also get a better overview of something you'd like to talk about or under-

stand. The world with answers only would be very boring.

Q: Those questions can be too complex for students to comprehend. Is it difficult to explain such deep understandings of our world?

A: I would appreciate having more time. From the very beginning you have some stuff to learn and then more discussions, comments or text analyses are needed. In Europe we are all really into other people's ideas. We passively receive them. I think we should be more intellectually creative. I will quote the American thinker R. W. Emerson: Do not parrot, try to be The Man Thinking. That's a motto I like the best.

Q: One of the most difficult problems to solve is probably what's the humanity's meaning of life. What's yours?

A: It depends on the period of life you're in. For me, today, it's knowledge sharing. Not just speaking out as a teacher, but talking to people, exchanging ideas, and learning from them as well, including my baby boy, of course. He has taught me a lot so far.

LUCIA MAGÁTHOVÁ

NOVINKY ZO SVETA, ALE AJ OD NÁS Z DOMOVA

...Alebo čo sa udialo za posledné týždne?

Nová kniha Ivana Kríža

Začnem na slovenskej pôde. Určite sa už všetci tešíte na novú knihu Ivana Kríža - Krížová cesta. Mám pre vás dobrú správu - kniha vyšla už 22. novembra slávnostným krstom v Design Factory. Kniha plná spomienok a udalostí, o ktorých vydával správy, dokáže čitateľovi lepšie priblížiť prácu žurnalistu. Nerozpráva však len o komických udalostiach, ale aj o tom, aká dokáže byť práca novinára náročná a občas aj pekne nebezpečná.

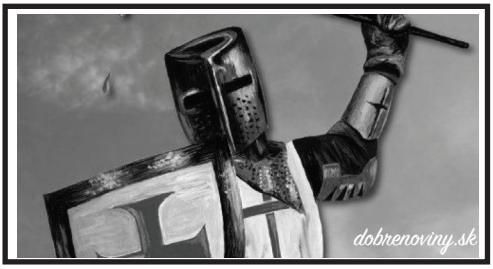

Najočakávanejšia prehliadka roka

20. novembra sa uskutočnila v čínskom Šanghaji prehliadka Victoria's Secret. Predstavili sa na nej najkrajšie modelky sveta, ako sú Adriana Lima, Taylor Hill či Josephine Skriver. Môžeme byť však stále smutní, že mladá modelka Gigi Hadid nebola súčasťou tejto veľkolepej show. Zoznam hudobných hostí bol rôznorodý, nechýbali medzi nimi Harry Styles, Jane Zhang ani

Miguel. Predstavená bola aj najdrahšia podprsenka s názvom The Champagne Nights Fantasy Bra. Na jej výrobu sa využilo 6000 drahokamov. Najdrahšiu podprsenku mala oblečená krásna Lais Ribeiro.

Ankara - zakázané podujatia LGBT komunít

V sobotu začal v hlavnom meste Turecka platiť zákaz všetkých podujatí skupín bojujúcich za práva homosexuálov, ako aj

všetkých filmových a divadelných predstavení, fór, panelov a výstav LGBT. Zákaz platí na dobu neurčitú. Dôvod rozhodnutia úradov spočíva v obavách o verejnú bezpečnosť. Tieto podujatia by vraj mohli vz-

budiť potýčky medzi rôznymi skupinami a ohroziť ich zdravie a morálku aj napriek tomu, že LGBT komunity sú v Turecku plne akceptované.

Pápež František hostil chudobných

Pápež pozval tisícky chudobných ľudí z celej Európy na svätú omšu v Bazilike sv. Petra vo Vatikáne a neskôr aj na slávnostný obed. František slávil I. Svetový deň chudobných spoločne so šiestimi až siedmimi tisíckami ľudí v núdzi. Pomáhalo mu ďalších dvanásť ľudí – migranti, bezdomovci či chudobní. Začal teda plniť svoje želanie z roku 2013: nech sa cirkev stane chudobnou a slúži chudobným.

Trump chce vyhlásiť KĽDR za štát podporujúci terorizmus

Americký prezident Donald Trump uviedol, že má v pláne zaradiť KĽDR na zoznam štátov podporujúcich terorizmus. Cieľom rozhodnutia je maximálne vystupňovať tlak na túto krajinu. V roku 2008 sa tento

štát dostal zo zoznamu za účelom uzavretia dohody, ktorá by zastavila rozvíjajúci sa jadrový program. Trump chce v prvom rade bojovať proti severokórejskej jadrovej hrozbe.

PATRÍCIA ROVNÁ

Pri písaní článku boli použité zdroje: tvnoviny.sk, magazin.panobcan.sk, dobrenoviny.sk, teraz.sk, svetkrestanstva.sk, topky.sk, parlamentnelisty.sk, refresher.sk

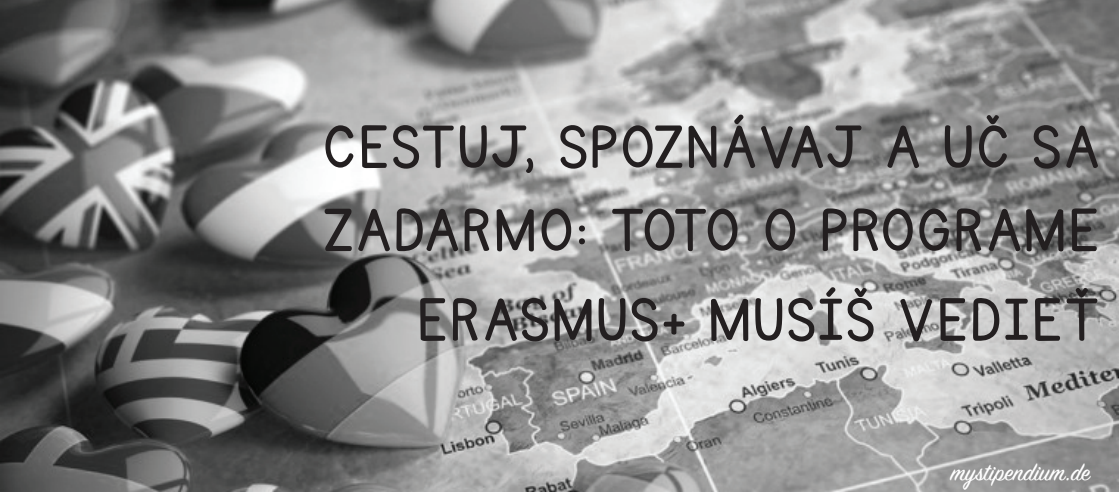

CESTUJ, SPOZNÁVAJ A UČ SA ZADARMO: TOTO O PROGRAME ERASMUS+ MUSÍŠ VEDIEŤ

K slovu „študent" sa automaticky hodí aj „bez peňazí." Snažiť sa môžeme koľko chceme, no aj tak nie sme schopní odolať kávičkám, pizzi, novým šatám alebo počítačovej hre. Potom si nadávame, že celý rok len brigádujeme a učíme sa, a to bez toho, aby sme si plnili sny. Pre tých, čo ale snívajú o neformálnom vzdelávaní a spoznávaní krajín v jednom, je tu Erasmus+.

Svoju púť začal Erasmus+ na takmer nevychodenom chodníčku. Bol síce len pokračovaním už niekoľkých projektov, ale po prvý raz išlo o prepojenie rôznych vzdelávaní, študentských výmen a tréningov. Do pilotných programov sa zapojilo niečo vyše tritisíc študentov, no dokopy už Erasmus vyprodukoval viac ako dva milióny aktívnych mladých. Po zmene v roku 2014 síce k názvu pribudlo len plus, avšak do života žiakov a študentov to prinieslo omnoho viac. Popularita Erasmus+ preto neustále rástla a aj na BGMH sledujeme, že čoraz viac ľudí sa projektov zúčastňuje. Viete ale, čo všetko proces prihlásenia vyžaduje?

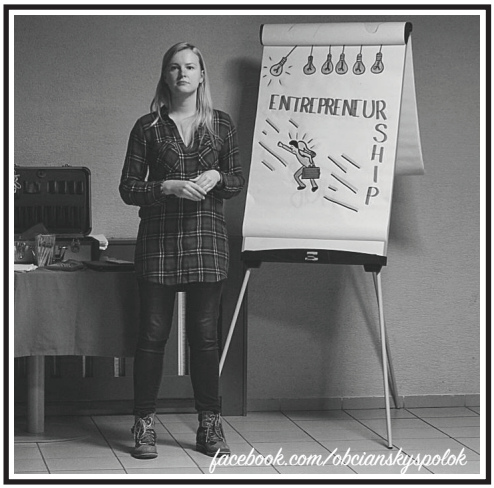

Mládežnícka výmena alebo tréning?

Sú to dva dôležité pojmy, no len málokto naozaj vie, aký je medzi nimi rozdiel. Oba spadajú pod Kľúčovú akciu 1, a teda pod vzdelávaciu mobilitu jednotlivcov. Zjednodušene to znamená, že sa aj sám – bez členstva v organizácii – môžeš prihlásiť na program a zúčastniť sa ho.

Mládežnícka výmena, ako už z názvu vyplýva, je program pre mládež – veková

hranica často nepresiahne osemnástku. Tým, že sa neschádzajú pracujúci dospelí či profesionáli, program je uvoľnenejší, aktivity hravé a celkovo účastníci nadobudnú len zopár nových vedomostí a vycibria si tie staré.

Tréning je zameraný na výučbu mladých v danej téme, praktické aktivity a je skôr aktívnejší. Počas tréningu sa naučíte mnoho nových vecí, ale priestor bude aj na zábavu či diskusie. Veková hranica je tu vyššia a často sa ako účastníci vyberajú odborníci, pracovníci s mládežou alebo učitelia.

Kde projekty hľadať?

Ročne sa Slovensko zapojí do približne päťsto projektov, no k mladým sa reálne dostane okolo sto. Aby ti takmer žiadna ponuka neušla a mal si o výmenách či tréningoch dobrý prehľad, určite pravidelne sleduj facebookové skupiny Youth Projects Slovakia a Youth Projects. Pravidelne je aktualizovaná aj databáza projektov na stránke Ec.europa.eu, tá je ale dosť neprehľadná a ukáže ti aj projekty, ktoré sa už uskutočnili.

Skvelými webmi, ktoré združujú projekty, sa dá niekedy len ťažko „prehrýzť". Jedným z nich je Yial8.org, ktorý uverejňuje základné informácie o projektoch do celej Európy. Je tu však jeden problém - kvôli projektom musíte konktaktovať IUVENTU, aby ste si potvrdili, či sa naň ešte dá prihlásiť a či vám vôbec preplatia cestu. Známa je aj stránka Salto-youth.net, cez ktorú sa dá rovno aj prihlásiť, ale funguje na rovnakom princípe ako YIAl8, a preto je overovanie si projektov dosť prácne. V neposlednom rade sa oplatí sem-tam kliknúť aj na stránky známych slovenských organizácií, o ktorých budem písať nižšie.

Čo treba na prihlásenie na Erasmus+?

Podmienky prihlásenia sa pri každom projekte líšia. Často vám stačí odpovedať na pár otázok a vyplniť kontaktné údaje, občas ale treba na prihláške „zamakať". Nerazsa mi stalo, že organizácia vyžadovala životopis alebo motivačný list, odporúčanie od učiteľov alebo vedúcich z organizácie či konkrétne certifikáty o účasti na predchádzajúcich projektoch.

Ak už toto všetko máte, treba myslieť aj na spojenie s témou a vašu angažovanosť. Ak totiž chcete ísť na projekt do Španielska len kvôli krajine a pritom s témou migrácie nemáte žiadne skúsenosti, nemusia vás vybrať. Nie je to pravidlo, ale o takéto krajiny je najväčší záujem, a preto sa niekedy vyberá aj spomedzi štyridsiatich prihlášok na krajinu.

Žiadosť o uvoľnenie alebo čo ešte treba vybaviť

Žiadosť o uvoľnenie treba podať mesiac pred projektom, ak to nie je možné, môžeš aj neskôr. Odovzdať ju môžeš priamo pani Mihalkovej (kancelária na druhom poschodí oproti 2.03), ktorá ju potom postúpi pánovi riaditeľovi v prípade, ak budeš chýbať viac ako päť dní. Žiadosti nepresahujúce päť dní chýbania riešia triedni učitelia.

Keď už vieš, že ťa na projekt vybrali, musíš k žiadosti pripojiť aj potvrdzujúci e-mail alebo správu, kde uvedieš svoje meno, názov projektu a dátum. Ak ti niečo z toho chýba, nemusí to byť problém, no nikdy nevieš.

V žiadosti musíš uviesť základné informácie - názov projektu, zastrešujúcu organizáciu či dátum tvojej absencie. Ja pre prehľadnosť pripájam aj vetu, kde samostatne zdôrazním, koľko dní budem chýbať, prípadne, ak cestujem ďaleko, žiadam o ospravedlnenie o deň-dva navyše kvôli spojom. Keď toto všetko odovzdáš, už iba čakáš na rozhodnutie vedenia alebo tvojho triedneho učiteľa.

Ktoré organizácie na Slovensku stoja za to?

Hoci ich máme pomerne dosť, nie každá organizácia sa k projektom stavia zodpovedne a venuje sa účastníkom počas projektu či po ňom. Aby ste sa v budúcnosti vyhli problémom, pýtali sme sa našich žiakov, s ktorými organizáciami majú dobré a s ktorými zlé skúsenosti. „V októbri som sa so spolužiačkou zúčastnila projektu, ktorej partnerská organizácia zo Slovenska bola Youth for Equality. S formalitami okolo cesty nám pomáhala samotná zakladateľka organizácie. Komunikácia s ňou bola rýchla, ona sama bola milá a ústretová. Vždy, keď sa vyskytol nejaký problém, hneď ho vyriešila, aby sme si s tým nemuseli lámať hlavu," pochválila Youth for Equality Simona. V Grécku s nimi bol aj Jakub a vraj jeho očakávania neboli zmarené: „Je to super organizácia. Starala sa o nás počas celého pobytu v Grécku, keďže každý jeden problém sa riaditeľka zo Slovenska snažila riešiť. Čo sa týka preplatenia leteniek, neviem, ako sa to riešilo, pretože nám ich zakúpila organizácia a nechala si ich aj preplatiť.

Veľmi známou a čo sa týka projektov aj veľkou organizáciou je ADEL Slovakia. „Cez túto agentúru som bol v dedine Wierzchosłowice, téma projektu bola Let's stop the hate speech. Dostal som sa tam veľmi šťastlivo, keď im vypadol jeden človek. Čo sa týka ľudí v ADEL, boli veľmi priateľskí a profesionálni. Vopred nás o všetkom informovali, zabezpečili prepravu autami, za čo sme nič neplatili," hovorí Kiko. Cez ADEL som bola aj ja, na mládežníckej výmene, a okrem nepohodlných áut - keďže sme sa viezli siedmi v dvoch malých Hyundaioch - sme sa nemohli sťažovať.

Občiansky spolok, pomerne mladá, no aktívna organizácia, pridáva projekt približne každý mesiac. Výber je teda široký a témy tiež. V Rumunsku s nimi boli aj naši študenti: „ Na projekt sme šli dosť narýchlo, iba deň pred odchodom sme sa dozvedeli, že nás vybrali." Takáto stresová situácia môže spôsobiť veľa problémov s cestovným. Ako to vyriešili dievčatá? „Veľmi sme ocenili, že nám odpadla starosť s vybavovaním

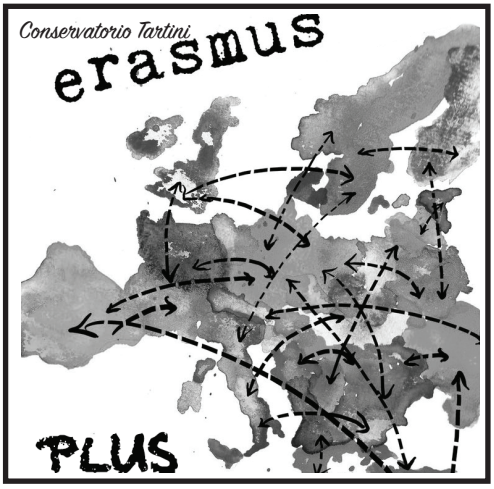

trasy - pre účastníkov z Česka, Poľska a Slovenska objednali autobus, ktorým sme mali možnosť zadarmo sa dopraviť až priamo na miesto konania projektu."

Za spomenutie rozhodne stojí aj Európsky Dialóg, o ktorom Lucka tvrdí toto: „Vďaka Európskemu Dialógu som zažila týždeň v hoteli v Modre, prednášky, intercultural night a rôzne vedľajšie aktivity - a to som nemusela zaplatiť ani cent. Získala som skvelú skúsenosť, ktorú by som odporučila každému."

Ďalšími fajn organizáciami sú STEP, SPACE či OZ Viac. Tí nemajú veľa projektov ročne, no ak na nejaký narazíš, budú sa snažiť pomôcť ti so všetkým a ešte aj budú ako tvoji najlepší kamoši. Na záver pripájam už len krátke varovanie pred SYTEV-om a SIEDAS-om, tieto organizácie nemajú poriadne dotiahnuté byrokratické veci, účastníkom nepreplácajú cestu a ak by si si náhodou chcel napísať vlastný projekt, ešte ti ho aj ukradnú.

MÁRIA RUSNÁKOVÁ

ŽIJEME V DOBE, KEDY JE ĽAHŠIE ROZBIŤ ATÓM AKO PREDSUDKY

Titulok je zároveň myšlienka, ktorú ste mohli počas tohtoročného TEDx-u v Turčianských Tepliciach počuť hneď niekoľkokrát. Na známej konferencii, ktorá sa koná po celom svete a konečne sa dostala aj do Turca, svoje životné príbehy o predsudkoch vyrozprávali rečníci z celého Slovenska. A ten jeden z Pakistanu nám ponúkol pohľad zo strany, ktorá predsudky nevytvára, ibaže sú vytvárané o nej.

Prvý rečnícky blok odštartoval Miroslav Ecker, taktiež známy ako DJ EKG, ktorý svojím životným príbehom nabudil publikum a porozprával o začiatkoch svojej hudobnej kariéry. Najsilnejší moment bol, keď nám povedal, ako sa po veľmi ťažkej autonehode zase postavil na nohy a pokračoval vo svojej vášni, ktorá je obrovskou náplňou jeho života.

Po ňom nasledovali sestry z Martina, Janica Lacová a Bibiana Janíková, Andrea Pojezdálová, ktorá odprezentovala svoje úspešné módne kolekcie, archeológ Milan Horňák či Lucia Krajčovič, ktorá začala s thajským boxom len preto, že chcela schudnúť, no a teraz je z nej majsterka sveta.

Hviezdou večera bol Daniel Štrauch, známy aj ako Gogo. Je idolom prevažne mladých ľudí a za svoje úspechy vďačí hlavne správnemu načasovaniu. Na konci ho publikum obdarovalo obrovským potleskom a rada na fotenie nemala konca.

Takto by som mohla pokračovať donekonečna, lebo rečníkov bolo naozaj veľa a inšpirácia, ktorou nabili celé publikum, bola neopísateľná. Hoci organizácia trochu krívala a naozaj bolo vidno, že organizátori niečo takéto robia prvýkrát, myslím si, že cieľ táto akcia splnila a nemôžem sa sťažovať. Okrem krásnej spomienky mám aj skvelé tričko a článok, ktorý – dúfam – inšpiruje aj vás, aby ste sa niečoho podobného zúčastnili alebo to rovno zorganizovali!

EMA HUMAJOVÁ

5 MIEST V MARTINE, NA KTORÝCH USPOKOJÍTE SVOJE HLADNÉ JA

Či už bývaš na intráku, na priváte alebo dochádaš z domu, určite sa raz za čas vyskytneš v Martine. Šanca, že ťa uprostred námestia prepadne hlad, je - povedzme si na rovinnou, hlavne pri internátnej strave - veľmi vysoká. A keďže hneď po otázke: „Kam sa pôjdem najesť," ti určite zaškvŕka v bruchu, Karis prináša päť tipov, kde svoj hlad úspešne zaženieš.

Česká hospoda

Reštaurácia všetkými gbasákmi ľudovo volaná jednoducho "česká" sa nachádza na Ulici 29. augusta. Aj keď sa na prvý pohľad takmer vždy zdá, že je plno, netreba sa nechať odradiť - priestory sú pomerne veľké, čiže nejaké to miestečko sa vždy nájde. Ponuka jedál je veľmi pestrá, od klasických pokrmov, na ktoré sme na Slovensku bežne zvyknutí, až po rôzne špeciality modernej kuchyne.

Pre študentov sú ceny asi trochu vyššie, no stále v norme a naozaj primerané kvalite. Mysli predsa na to, že každému čas od času predsa ostanú ku koncu týždňa nejaké tie euríčka navyše, a čo je lepšie, ako minúť ich na dobrý obed. A keď nie, stále je tu denné menu, ktoré zachráni každého hladoša aj so skromným finančným obnosom.

Paša Kebap

Rovnako ako česká aj Paša Kebap sa nachádza na námestí. Vôňu dobrého mäska a čerstvo upečeného pečiva zacítite už z diaľky, a tak sa ti ľahko môže stať, že ťa sem nohy zavedú, aj keď si to nemal v pláne.

Podľa zákazníkov je to najlepší kebap široko- ďaleko, podľa niektorých dokonca

najlepší na Slovensku. Cena je o čosi vyššia ako v ostatných kebaboch, no dostanete za ňu veľmi chutný a hlavne kvalitný pokrm. Milá a rýchla obsluha a možnosť príjemného posedenia vnútri aj vonku sú už len príjemným bonusom.

Pasáž

Notoricky známa Pasáž je tiež jednou z možností, kde sa dá dobre najesť. V jednej časti sa nachádza, samozrejme, kaviareň, v druhej vám naservírujú jedlo. Personál podniku je veľmi milý a príjemný, čo len utvrdzuje celú atmosféru. Okrem výborných polievok, hlavných jedál a denného menu sú zaujímavým lákadlom v ponuke najmä dezerty.

Čáry-Máry Dobré Jedlo

Reštaurácia pri obľúbenej kaviarni patrí medzi najvychýrenejšie v Martine. Nachádza sa v tej istej budove, len z opačnej strany. Podobne ako kaviareň je zariadená príjemným, domáckym štýlom. Personál vám vždy vyjde v ústrety a nemusíte sa báť, že tu necháte celé vreckové.

5. Insomnia

Malá, útulná reštaurácia takmer na konci námestia je zašitá trošku za rohom, a preto si ju nie každý hneď všimne. Ja sama som ju našla náhodou, pred pár rokmi po jednom z mnohých alternatívnych programov v Strojári. Odvtedy sa tam vždy rada vraciam.

Väčšinu ľudí najskôr upúta zaujímavé menu za veľmi dobrú cenu, a preto je tu v čase obeda doslova "plnka" – ľudia dokonca stoja v rade a čakajú na stôl. Okrem menu však nesklame ani bežná ponuka, kde je pestrý výber jedál, od slovenských cez talianske až po grécke či iné zahraničné pokrmy.

DŽONA NIEPELOVÁ

AJ TO SA STÁVA, ŽE DO ŠKOLY NENOSÍM OBLEK

gbas.sk

Vúvode by som sa rád poďakoval za všetky pozitívne reakcie na môj prvý denníkový zápis učiteľa, ktorými ste ma zahrnuli. Pokojne v tej chvále pokračujte, poprípade mi dávajte inšpiráciu pre nové denníky. Na druhej strane musím priznať, že túto druhú časť píšem s miernou neistotou - podľa môjho názoru totiž nie je ťažké vytvoriť niečo nové, ale skôr nepokaziť očakávania. Napriek obavám ponúkam ďalšie pokračovanie...

19. október

Dnes som sa opäť ocitol v situácii, ktorá ma prinútila zamyslieť sa nad otázkou, ako by sa mal obliekať správny učiteľ. Na každodenné škrtenie krku (taktiež známe ako nosenie obleku) nemám ani vek, ani ochotu, a tak to zvyčajne vyriešim podľa nálady. Občas situáciu podcením a občas (ako v tento konkrétny deň) to dopadne tak, že môj outfit kopíruje ten žiakov. Áno, vo svojom „repertoári" mám identické oblečenie ako mnohí študenti. Niekedy sa nevedomky zhodneme a ja sa musím pozerať ako moja košeľa či tričko vyzerá na niekom mladšom. Prečo však toľko omieľam práve dnešok? Lebo dnes je to dokonca dievča, ktoré sa odelo do rovnakých nohavíc, tak isto zvolilo modrý sveter ako ja a nevynechalo ani biele tričko. Ktovie, možno by sa to nestalo, keby som predsa len ten oblek zaradil do svojej každodennej výbavy.

3. november

Deň pred svojimi meninami trávim zaujímavou debatou so skupinkou z prvého ročníka. Téma je jednoduchá: Ako odpovedať na správu od rodiča, ktorý mi píše a žiada o uvoľnenie syna po 4. vyučovacej hodine. S dotazmi a emailami od mám a otcov zvyčajne problém nemám, ale tento konkrétny ma dostal. Mám sa poďakovať? Napísať, nech ide? Alebo len ok, ako mi bolo poradené? Napokon sa rozhodnem, že to nebudem zbytočne dramatizovať. Hlavne, že rodič dostane svoju (podľa možnosti

a očakávaní) kladnú odpoveď. Ale niektorých žiakov som otázkou naozaj zaskočil. A vraj to učitelia majú jednoduché.

10. november

Nič nie je lepšie, ako keď si môžete s dovolením kopnúť do spolužiaka. Táto nočná mora všetkých učiteľov sa aj reálne uskutočnila. No ako sa hovorí, žiadna kaša sa neje taká horúca a žiaden článok v časopise netreba brať doslovne. Boj to síce bol, ale pod dozorom policajného zboru. V piatok prváci pokračovali v cvičeniach na ochranu života a zdravia a dovolím si tvrdiť, že zostra sa začalo hneď zrána.

Traja členovia polície prišli predviesť základné hmaty a chmaty a poučiť žiakov, ako sa brániť v prípade nebezpečenstva. A ako lepšie demonštrovať teóriu ako na študentoch? Tri prváčky stvárnili obete a traja chlapci oľutovali svoju ochotu zahrať si útočníkov. Pretože nezostalo len pri slovách. Dievčatá sa do roly riadne položili. A popri všetkom prišlo i k zatýkaniu. Nemenovaný prvák si vyskúšal pevnosť pút, a ako tak skončil na zemi, presvedčil ostatných, že s rukou zákona sa naozaj nezahráva.

15. november

Najlepšie na vyvrcholení niekoľkomesačných príprav veľkého projektu (v tomto prípade imatrikulácií) je zhodnotenie odvedenej práce. Imatrikulácie nemám s čím porovnávať, keďže tie minuloročné som si nechal ujsť. Tento rok si ich vychutnávam - hoci zo zadného sedadla, ale na sto percent. Som rád, že môžem povedať, že sa teším, že sa vôbec nejaká šou konala, nakoľko viem, že mnohé záležitosti sa riešili na poslednú chvíľu. Aj na základe toho celú udalosť hodnotím pozitívne.

Program sa mi páčil aj študentmi vyrobené video a odkazy od absolventov boli fajn. Tanečné vystúpenie s dáždnikmi bolo, podľa môjho názoru, fenomenálne - niektorí ľudia majú problém rozprestrieť si dáždnik, nieto pri tom ešte aj tancovať. Pri boji „marvelákov s disneákmi"(chudák Štúr sa pri takomto skloňovaní asi obracia v hrobe) to podľa mňa naplno vyhral čašník. No predsa ma len na celom dni trošku mrzí, že som neuhádol kostým jedného prváka a jednoducho som ho považoval za strom. Dodatočne sa ospravedlňujem, M.

Toľko k niektorým dňom uplynulých mesiacov. Najbližšie sa vám prihovorím až v novom roku, tak verím, že bude o čom písať.

KAROL HORNÍČEK

NÁŠ GBAS, NAŠA EUROSCOLA

BGMH má dlhoročnú tradíciu v adresovaní rôznych globálnych, no hlavne európskych problematík. Určite mnohí študenti vedia, že sme sa v minulosti pravidelne zúčastňovali súťaže Euroscola a organizovali besedy s expertami na Európsku úniu aj so samotnými europoslancami. Ani tento rok tomu nebude inak a opäť sme pripravení rozpútavať diskusie a organizovať udalosti týkajúce sa európskych tém. Cieľom súťaže Euroscola je pripraviť aktivity, ktoré podporia diskusiu a rozšíria povedomie o Európskej únii. Školský tím odštartoval aktivity takmer ihneď po vyhlásení súťaže - Sučianskym debatným turnajom konajúcim sa 17. októbra.

Užitočné témy

Turnaj bol špecifický mnohými vecami, no jeho hlavnou charakteristikou bola spätosť s európskymi problematikami. Tézy boli dvojaké: "Na Slovensku by mala byť rovnaká kvalita potravín ako v iných krajinách EÚ aj na úkor zvýšenia cien" a "Slovenská republika by mala podporiť cestovný ruch zameraný na kultúrne pamiatky". Keďže obe tézy vyžadovali pre efektívnu debatu dobré poznatky o Európskej únii, debatéri mali "povinnosť" zistiť si čo najviac o daných témach a naučiť sa tak viac o fungovaní únie a štátu. Mnohí túto skúsenosť hodnotili veľmi pozitívne. "Určite som o Európskej únii zistil viac informácií a chytilo ma to, lebo mi to pomáha rozvíjať sa v debate, keďže veľa téz je práve o nej," povedal víťaz turnaja a najlepší rečník Denis Gero.

Súťažiace tímy sa taktiež museli zamýšľať nad riešeniami problémov, ktorým čelí súčasná globálna spoločnosť a v debatách podávať konkrétne návrhy na ich riešenie. Počas debát na tézu o podpore kultúrnych

pamiatok sa mnohokrát objavili súhlasné argumenty, ktoré tvrdili, že ak budú pamiatky vďaka investíciám viac zaujímavé, mladé generácie si budú pamätať niečo viac o kultúrnom dedičstve. "Určite by som zvýšila množstvo exkurzií a interaktívnych aktivít, ako nejaké prezentácie, ktoré budú mať viac animácií a farebných obrázkov, lebo to dokáže deti ľahšie upútať. Exkurzie by tiež mali byť vedené zábavnejšou interaktívnou formou, aby sprievodcovia deťom nehovorili len fakty, ale aktívne s nimi komunikovali," povedala na túto problematiku ďalšia členka víťazného tímu Barbora Papíková.

Debatovali aj najmladší

Okrem iného bol turnaj prvou súťažnou debatnou príležitosťou pre našich tohtoročných prvákov. Vedúci klubov ich už od začiatku roka učili základné debatné zručnosti, ako napríklad stavbu argumentov, prácu s dôkazmi, refutáciu a taktiež základné úlohy rôznych rečníckych pozícií. Skúsenejší debatéri, ktorí debaty na našom Euroscola turnaji rozhodovali, mohli teda vidieť z prvej ruky aj výsledky ich práce, ktorú s mladšími žiakmi robia štvrtky na nultých hodinách. Myslíme si, že môžu byť s výsledkami svojich zverencov spokojní.

CHRISTIAN FILT

KRÍZA ŠTVRŤVEKU EXISTUJE, NEVYMÝŠĽAM SI STÁLE SLOVÁ AKO HVIEZDOSLAV

Narodeniny sú pre mňa tým najdôležitejším sviatkom roka. Jedinou chybou je, že nie vždy ich zvládam dobre – keď som mala desať, rozplakala som sa, že v mojom veku je zrazu veľa číslic. Keď som mala osemnásť, tak som sa rozplakala tiež, lebo okrem toho, že som stratila výhody dieťaťa, výhody dospelých ľudí som ešte nezískala, takže som bola vlastne na nule. Čo ale čakám, keďže stále len plačem?

Okrem toho, že starnutie nerobí dobre ani mojim kapiláram na pleti, ani mojej psychike, vyskytuje sa mnoho ďalších problémov, ako napríklad prijímanie darčekov. Nech sa snažím ako chcem, čím staršia som, tým viac neúprimne vyzerám, keď ich odbaľujem. Hľa, reálne situácie z môjho života:

– Wow, kniha hier na orientáciu v prírode, to som vždy chcela. (Čítajte nútene, sťa by ste chceli váš úsmev spraviť ešte viac umelý.)

– Šuriken som teda nečakala. Konečne sa budem môcť brániť, keďže chodím do aj zo školy za tmy. (Čítajte nútene, no zároveň so strachom a slzičkou v očiach.)

Umeniu, ako sa usmievať, som sa za tie roky nenaučila. Umenie, ako sa nesťažovať, takisto neviem. Bojovému umeniu sa síce moc neusmievam, no nesťažovala by som sa, keby som ho aj vedela. I napriek všetkému si svoje narodeniny užívam. Vždy ma milo prekvapí, kto mi zagratuluje. Niekedy aj nemilo, pokiaľ sú to kamarátky mojej mamy. Tie mi „spamujú" facebookový profil prianiami, ktoré občas predstavujú len súboj o to, kto napíše viac slov, lebo žiadna ma vlastne nepozná a nevie, čo vám má priať.

Jediné, čo vie, je, že dnes jej na novom tablete prišlo upozornenie, že dvadsať jej internetových priateľov má narodeniny, a bolo by neľudské čo i len jedného vynechať. Par example:

1. Všetko najlepšie k narodeninám.

2. Všetko najlepšie ti prajem k tvojim dnešným narodeninám.

3. Všetko len to najlepšie ti my prajeme k tvojmu dnešnému sviatku, k tvojim deväťnástym narodeninám.

Na druhej strane máme klasické: Všetko najlepšie!, ktoré síce v sebe hĺbku nenesie, ale svoj praktický účel hej. A preto ho hodnotím ako neškodiace, lebo na prekvapenie mnohých, ja nielenže viem, že mám narodeniny, ja aj viem, že sú dnes, viem, koľko mám rokov, kto mi píše, dokonca aj to, že je to sviatok a v neposlednom rade viem, že tie narodeniny mám vlastne ja.

Autorova (nie autorská) poznámka: Za všetky vaše dary a priania, čo som kedy dostala, som naozaj veľmi vďačná. (fatošný úsmev)

Tento rok som dovŕšila deväťnásť rokov svojho biologického veku. V mentálnom mám síce stále deväť, no prakticky môžem mať aj deväťdesiat. Tých som mala už veľmi dávno. Moje zvyky sa nemenia, len kilogramy na váhe a výška hej. To sú jediné dôkazy, že starnem. A ešte prach sadajúci na moju Mickey Mouse pokladničku (pre dospelákov, samozrejme, vyzerá skoro ako Rodinov Mysliteľ, takže to je vrcholové umenie) , v ktorej bolo najviac peňazí vtedy, keď som ju vlastne ani nepotrebovala.

V mačacích rokoch mám ale deväťdesiatdva a v psích stodesať. V Kórei mám až dvadsať! Zavolajte kňaza! Tam by som už ani nebola tínedžerom. Tá predstava ma desí, lebo žiadne z mojich tínedžerských cieľov sa zatiaľ nenaplnili. Zdá sa mi, že čas nedobehnem ani s aplikáciou Zombies, run! Ešteže vo svojej pokladničke nemám dosť peňazí na to, aby som do Kórey vycestovala, aj keby by som to veľmi chcela. Môjmu egu by to uškodilo.

Tomu škodí aj to, že väčšina prvákov na

univerzitách je odo mňa mladšia. Všetci moji bývalí spolužiaci zo základnej už mali stužkovú. Neviem už, čo sa vysiela na Disney Channel-i. Z mojej letnej brigády ma vyhodili ešte skôr, ako bolo leto. Deti vo vlaku ma volajú teta. Viem uvariť lečo. Bola som prvýkrát voliť. A aj keď môjho župana-favorita nezvolili a moje lečo nevyhralo prvú cenu na Lečo festivale vo Veľkých Kapušanoch, cítim, že tej zodpovednosti je na mňa zrazu viac.

Tieto problémy Hviezdoslav nepochopí a ani naši rodičia nie. Tie chápeme len my. Nároky na prijatie na univerzitu sa sústavne zvyšujú a mať dva nie jeden vysokoškolský titul je zrazu málo. Do firiem hľadajú len ľudí mladých a scestovaných, najlepšie polyglotov a filatelistov - s nápadmi, no bez názoru. S hollywoodskym úsmevom, zbrojným pasom a platným ISICom. Ceny pozemkov sa rapídne zvýšili a naša planéta vymiera. Toto viem, lebo som dospelá.

Aj my za chvíľu vymrieme, lebo vek nie je len číslo.

„Byť kráľom času, nepoznali by sme, čo je lúčenie. Už zdvíhame čašu, zdráhame sa sĺz... Život je veľké umenie."

P. O. HVIEZDOSLAV A LUCIA MAGÁTHOVÁ

NIEČO NOVÉ NA INSTAGRAME. ZN. IBA SLOVENSKÉ

Priznajte sa - koľko hodín trávite prezeraním fotiek modeliek, športovcov a spolužiakov? Ja „stalkujem" tiež, veď to nie je hriech, ale snažím sa svoj „feed" zaplniť aj hodnotnými profilmi. Keďže by bolo ťažké vybrať pre každého niečo, rozhodla som sa vybrať podľa toho, ktoré mi napadnú ako prvé a prídu mi ako najreprezentatívnejšie. Ponúkam teda päť profilov, ktoré by ste mali určite sledovať!

@takeslovenske
Krásny a inšpiratívny profil nesmierne nadanej ženy prináša rôzne fotky týkajúce sa Slovenska a Slovákov. Okrem nádhernej prírody tu nájdete aj inšpirácie na výlety, odporúčania, kam zájsť na kávičku alebo fotky so slovenskými produktmi od fusaklí až po smaltované hrnčeky.

@nie_je_tura_bez_stura
Konečne cestovateľský profil o Slovensku, ktorý kombinuje hravosť s vtipom a skvelými odporúčaniami. Radkov blog má už šesť mesiacov, no ak sa vám nechce čítať články, podporte ho aspoň srdiečkami na Instagrame.

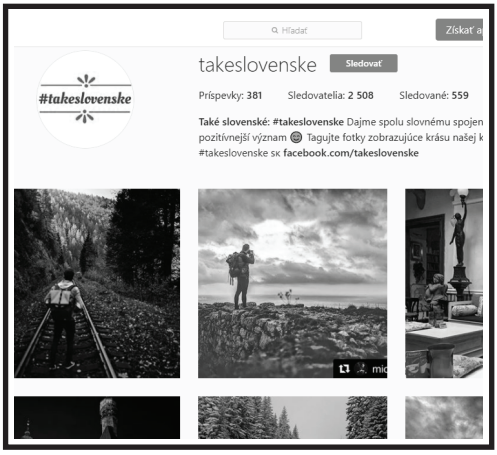

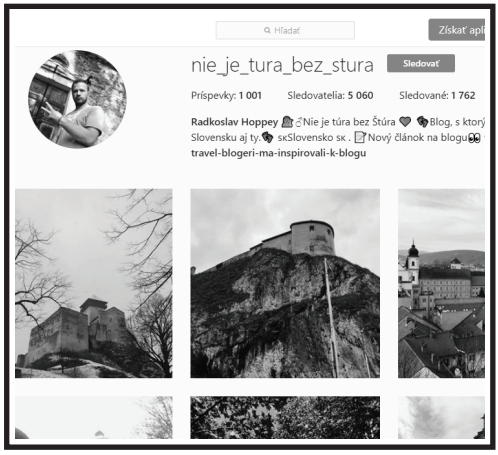

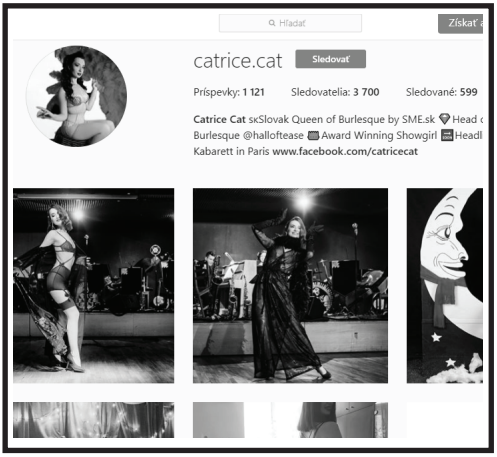

@catrice.cat

Slovenské ženy sú rozhodne najkrajšie na svete, a presne preto sledujem aj profil burlesknej tanečnice Catrice Cat. Okrem fotiek z vystúpení, súťaží a kurzov pridáva často zákulisné fotky, videá, ako si pripravuje kostým, alebo tie, na ktorých sama trénuje. Je inšpiratívna, krásna a tak aktívna, že si jej fotku nájdete na obrazovke takmer každý deň.

@lalala.sk

Hejterka, len trochu psycho, no určite vtipná. Ak ste ešte neobjavili krásu ružových obrázkov plných trefných hlášok, postrehov a sarkazmu, neviem, kde žijete. Slovensko tento profil miluje ešte od čias, keď fičal výhradne na facebooku, tak ho utekaj sledovať aj ty.

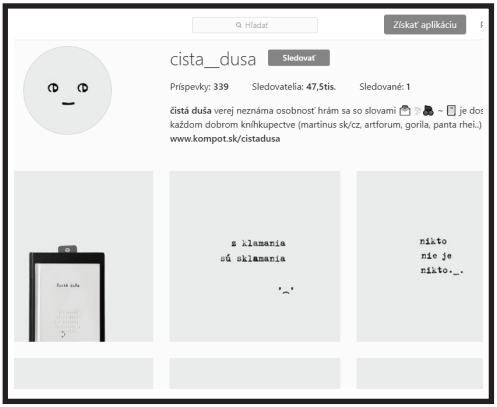

@cista__dusa

S čistým svedomím vám môžem povedať, že mám čistú dušu. Iba na Instagrame, ale veď aj to sa ráta. Slovné hračky milujem, no neviem ich tvoriť, a presne preto každý deň kliknem na tento profil a kochám sa, čo všetko sa dá s pár písmenkami urobiť.

Ak máš nejaké návrhy, ktoré by sa v tejto rubrike rozhodne mali nachádzať, napíš mi ich na magazinekaris@gmail.com

MÁRIA RUSNÁKOVÁ

BE2CAN - SKUTOČNÝ SVIATOK VŠETKÝCH FANÚŠIKOV NÁROČNEJŠIEHO FILMU

Myšlienka na sformovanie jedinečného slovenského projektu na sprístupnenie aktuálnej európskej a svetovej filmovej tvorby vznikla prvýkrát v roku 2014. Po úspešnom prvom ročníku k základnej týždňovej filmovej prehliadke vo vybraných mestách pridali aj dosiaľ nie až tak bežné viacplatformové uvádzanie filmov. To umožnilo aj mimosálový prístup k festivalovým filmom Be2Can cez VOD (video on demand), ktorý umožnuje online zapožičanie toho daného filmu, alebo je možnosť pozrieť si ho na televíznom kanáli Film Europe Channel.

Počas nasledujúcich ročníkov sa postupne obohacovala ponuka filmov, prehliadka bola čím ďalej celistvejšia a ponúkala širší záber zo sveta artového filmu. Pridávali sa ďalšie zaujímavé doplnenia programu, ako napríklad kritické platformy, prednášky pre študentov stredných škôl alebo okrúhle stoly, ktoré prinášali diskusiu na hlbšie rozobranie tém načrtnutých vo filmoch.

Ako aj úvodné slová tohtoročného festivalu uvádzajú, ide o spojenie prehliadky filmov a objektívnej svetovej kritiky, čo dopĺňa navyše aj vlastná kritika vybudovaná Be2Can dramturgmi a festivalovými hosťami. Nejde len o tematicky uzavreté podujatie, ale snaží sa byť najmä „pozitívnou referenčnou provokáciou" so silnou identitou, čo sa jej aj darí.

Štvrtý ročník Be2Can, v dňoch 4. - 10. októbra, navštívil 20 miest, 26 kín a priniesol prehliadku 13 najlepších filmov z Berlinále, Cannes a Benátok. Po pofestivalovej sumarizácii sa ukazuje ako zatiaľ najsilnejší, 6367 divákov v kinách a desiatky tisíc divákov na VOD a v televízii. Tohotočný silný výber priniesol mimo iného aj celkových víťazov trojice najvplyvnejších filmových festivalov, O tele a duši maďarskej režisérky Ildikó Enyedi (Zlatý medveď Berlinále 2017), filipínsku epickú drámu Tá, ktorá odišla režiséra Lava Diaza (Zlatý lev Benátky 2017) a švédsku konceptuálnu tragikomédiu Štvorec Rubena Östlunda (Zlatá palma Cannes 2017). Okrem toho malo publikum možnosť vidieť aj nominantov v kategórii Ceny Akadémie „Najlepší zahraničný film".

Z mojich pozitívnych dojmov tohtoročného Be2Can dominujú filmy Štvorec a O tele a duši, ktorých bližšie recenzie nájdete na posledných stranách tohto Karisu. Medzi iné pozoruhodné filmy patria najmä Vážený občan, ako aj ruský film Bez lásky. Vážený občan je film argentínskej dvojice režisérov o spisovateľovi demotivovanom

tým, čo sa stalo s jeho životom a tvorbou. Film sa mi páčil najmä svojím spracovaním, s mnohými vtipnými a groteskými scénami, no aj témou istého druhu vyhorenia osobnosti a následného stretu s prostredím, ktoré ho formovalo a poskytlo námety a inšpiráciu pre jeho knihy. Postupne vychádzajú na povrch všetky vlastnosti domácich ľudí, závisť či staré krivdy a ukončený je pomerne dramatickým finále.

Ruský film Bez lásky mi ponúkol smutnú a skľučujúcu realitu života mestskej strednej triedy. Tento film, postavený na príbehu strateného chlapca na pozadí rodiny s rozvedenými rodičmi, ktorí po vzájomnom odlúčení už nie sú schopní prejavovať city a lásku svojmu jedinému synovi, je výborná dráma o bezcitnosti, sebaklamoch, ignorancii, sebeckosti. Myslím si, že skvelo reflektuje aktuálny stav mnohých rodín a ľudí, ale nielen v Rusku.

Zmiešané pocity mám z chilského filmu Fantastická žena, príbehu nerovného postavenia v spoločnosti a šikanovaného života mladej transgender ženy, ktorej ťažké obdobie života nastáva po náhlej smrti jej staršieho partnera. Filmu, podľa mňa, chýbalo ujasnené posolstvo a smerovanie, postupne strácané v dlhšej stopáži a množstve scén, ktoré dej miestami spomaľovali až do nečinnosti. Tento nedostatok však nahrádza výborná práca s kamerou, presvedčivé výkonoy trans herečky Daniely Vegy a tiež rozbor jednej utláčanej duše.

Mnou považovaný za najslabší film, ktorý som mal možnosť vidieť v rámci prehliadky, bol Cesta času Terrenca Malicka. Napriek tomu, že som prišiel pripravený na poetickosť a filozofickosť tejto snímky, ktorý je viac esejou ako filmom, všetky stanovené metafyzické myšlienky o vzniku existencie ľudstva v prepojení s vesmírom sa, bohužiaľ, utopili v monotónnosti. Sled scén, zachytávajúci podrobný vznik nášho blízkeho vesmíru zoskupovaním molekúl, vznik organického života a evolúcie ľudstva, ktoré boli určite všetky vedecky čo najpresnejšie kvôli spolupráci s paleontológmi či biológmi, bol sprevádzaný vyslovovaním fundamentálnych otázok ľudstva hlasom Cate Blanchett. To však sťažka stačilo na udržanie pozornosti a činnosti mysle pri sledovaní tohto filmu. Detailnosť niektorých záberov bola však úchvatná, ako aj veľká technologická kvalita, viditeľná napríklad pri špeciálnych efektoch.

Mnoho filmov sa bude premietať aj samostatne v najbližších týždňoch a mesiacoch, preto aj napriek absencii na prehliadke Be2Can 2017 nezúfajte, určite sa ešte naskytne možnosť zúčastniť sa premietania niektorých zo spomínaných filmov. Stačí len sledovať program martinského kina Scéna, filmového klubu Alternatívy alebo niektorého z vašich miestnych kín.

VIKTOR CHLADNUCH

BLUESKY A HUDBA PLNÁ PREKVAPENÍ

Hudba o nás často dokáže prezradiť viac, ako si sami myslíme. Tým, čo počúvame, často vyjadrujeme svoje pocity, myšlienky, presvedčenia či postoje k životu. V tomto čísle sa pozrieme na to, akú úlohu hrá hudba v živote dvoch našich študentiek. Trúfate si bližšie ich spoznať?

SILVIA SMYKOVÁ

▶ Them Crooked Vultures – No One Loves Me & Neither Do I

Každý človek, ktorý ma pozná aspoň sčasti vie, že som dušou rocker. Kým teda prejdem k rôznym alternatívnym žánrom, musím spomenúť túto pesničku. Odporučil mi ju môj výborný kamarát a neviem sa jej nabažiť. Už viac ako rok je súčasťou každého môjho playlistu a denne sprevádza moje kroky na ranný autobus. Pesnička je zvláštna nielen rytmom a nezvyčajným spracovaním, ale aj textom, ktorý na mňa prehovára na vyššej úrovni. (smiech)

Orchester Jeana Valjeana – Dubstep

Song plný oxymorónov a slovných hračiek v podaní majstra slova – a povedzme si to úprimne, jedného z najcharizmatickejších mužov našej republiky – Danka Fischera. I napriek názvu v rytmoch jemného funky sa ocitnem vždy v stave úplného umeleckého a kultúrneho naplnenia. Jediná nevýhoda sú dlhé tóny, ktoré jednoducho nedokážem uspievať a denne mojim spevom tejto pesničky trýznim desiatky ľudí v presvedčení, že sa o túto pesničku jednoducho musím podeliť.

▶ The Cure – The Lovecats

The Lovecats je moja srdcovka, dokonalý song dokonalej kapely. Nikdy som neporozumela tomu, ako The Cure môžu byť natoľko rytmickí v toľkej nerytmickosti, každopádne tento počin bol trefa do čierneho! Či už ide o text, melódiu alebo celkovú výstavbu pesničky, človek každou sekundou cíti nový a nový príval energie. Pred necelým pol rokom som si tento song dokonca nastavila aj ako zvonenie a odvtedy nedvíham telefón, lebo tancujem.

▶ Vtáci prelietaví – Blueska

Alternatívny jazz, blues a funky, ktoré sú silno zastúpené na tomto albume, vás vtiahnu do množstva rôznych príbehov – dozviete sa, napríklad, čo robí krava uprostred cesty, prečo sopka srší lávu aj ako sa cítia indiáni či rybári. Pesnička, ktorá je mi však najbližšia, je práve

Blueska a opäť si ma získala najmä hrou so slovom v rámci textu. Nuž, raz keď je človek zblúznení do blues, blúzky idú bokom.

Powerwolf- Sanctified with dynamite

Skvelý album powermetalovej kapely s názvom The Blood of Saints je prekvapivo plný náboženských motívov ale aj starých nemeckých a rumunských mýtov o vlkodlakoch a upíroch. "Track" Sanctified With Dynamite je nabitý neskutočne silným nábojom, pri ktorom chce človek jednoducho kričať po ich boku. Doplnený tónmi organu, melódia aj text vedia z človeka spraviť prísera neovládateľne skákajúcu po tanečnom parkete.

PATRÍCIA ROVNÁ

Phinehas- Enkindler

Priznám sa, tiež nemám rada tie "uškriekané" pesničky, snažiace sa pretrhnúť ušné bubienky. Túto mi raz poslal kamarát a zamilovala som sa do nej doslova na prvé počutie. Baladická hudba s príjemným hlasom Seana McCullocha vás jednoducho donúti vypočuť si ju celú. Príjemná pesnička na dlhé noci premýšľania o svete, ale aj na poobedné oddychovanie. Ak patríte k tým, ktorí nemajú radi metal, kresťanský ani trashy rock, verte mi - po tejto pesničke nebudete chcieť počuť nič iné!

Selah Sue - Alone

Táto Belgičanka s netypickým výzorom a tak krásnym hlasom mi vie vždy vyčariť úsmev na tvári. Jej kombinovanie reggae, soul, funku a RnB je jednoducho profesionálne perfektné. Pieseň Alone je jedna z jej silnejších, zmysluplných a hlavne kvalitne zaspievaných prác. Hudba je síce jednoliata, no jej spevácky výkon vás ohúri. Ak Selah nepoznáte, spomeňte si na slovenskú reklamu na Kinder Bueno.. Už viete ?

Dub FX- So are you

Na túto pieseň som narazila len nedávno na YouTube. Ihneď som sa naučila refrén a druhý deň si ju dookola púšťala a spievala si. (smiech) Rytmická melódia vyvolávajúca vo vás túžbu tancovať aj hlboká myšlienka ukrytá medzi riadkami z nej urobili "the number one". Práve táto skladba vám ukáže, že reggae nie je len o drogách a voľnej hlave, ale dokáže sa v ňom skrývať omnoho viac. "Drumáč" spojený s reggae je pre mňa jednoducho čerešničkou na hudobnej torte.

Artic Monkeys - Do I Wanna Know?

Myslím si, že mnoho ľudí pozná túto kapelu, keďže sa stala v posledných rokoch dosť populárnou. Táto pesnička je jedna z "highlightov" ich tvorby. Zamilovala som sa do rytmu piesne, prepracovaného výberu slov ako aj do úžasného spracovania. Musím sa priznať, že pre mňa neexistuje deň, kedy by som nemala chuť si túto pieseň vypočuť. A dokonca je jednou z prvých, ktoré som od nich počula.

SPRACOVALA MONIKA SEREKOVÁ

OD BALI PO ČÍNU V PIATICH OTÁZKACH

Letné prázdniny. Dva mesiace voľna, kedy môžeme objavovať, spoznávať, dovolenkovať. Pre niekoho to môže znamenať odísť k moru a tam si vychutnávať teplo a odpočívať. Tých väčších dobrodruhov ale priťahujú exotické krajiny plné novej kultúry, dobrého jedla a zaujímavých pamiatok.

Ktoré miesta si navštívil/a?

Valentína: Na našej ceste sme sa najprv zastavili v Dubaji na celý deň, kde sme prestúpili do Bangkoku. Odtiaľ sme sa presunuli na krásny thajský ostrov Koh Samui, potom do Indonézie na Bali, kde sme mali veľa času a tak sme tiež veľa cestovali po ostrove aj mimo neho. Z Bali sme mierili naspäť do Bangkoku, ale po ceste sme si dali ešte dva dni v Kuala Lumpur. Dokopy sme na našich cestách strávili 22 dní.

Aďo: V auguste som strávil dva a pol týždňa na Bali. Keďže je to ostrov veľký ako polovica Slovenska, mal som možnosť vidieť všetko od pláží až po džungle s opicami.

Nina: Cestovali sme na Maldivy, konkrétne ostrov Maafushi.

Hana: Zájazd trval 10 dní a navštívili sme známe pamiatky Číny. Prileteli sme do Pekingu, kde sme navštívili námestie Tiananmen, ďalšou zastávkou bol Veľký čínsky múr, pozreli sme sa aj do nádherného a obrovského Zakázaného mesta... Bolo toho naozaj veľa.

Prečo si sa rozhodol/la navštíviť práve Áziu?

Valentína: Pre Áziu sme sa rozhodli pre mnoho dôvodov, najdôležitejšie boli láskavosť tamojších ľudí, nádherná príroda a vysoká kvalita služieb v porovnaní s cenami.
Aďo: Nevyberal som si sám, práve Bali bolo miestom konania tohtoročných majstrovstiev sveta v debatovaní, kde som bol súčasťou slovenského reprezentačného tímu.
Nina: Najmä kvôli ocinovi, ktorému sa Ázia vždy páčila a práve Maldivy boli snom celej rodiny.
Hana: Čína je veľmi zaujímavá krajina, či už z hľadiska histórie, alebo množstva obyvateľstva. Ponúka pohľad na doslova iný svet. V Ázii som predtým nebola a Čína sa ukázala ako dobrý nápad.

Ako by si so Slovenskom porovnal/a ľudí, ceny, kultúru...?

Valentína: Čo sa týka ľudí, v Ázii sú ľudia láskavejší, ochotní a šťastní aj napriek veľkej chudobe a nie najlepším podmienkam na život. Kultúra sa samozrejme nedá porovnať, je to iný svet. No a ceny? Tie boli nízke, ako to len išlo - obed 1€, nápoj 0.5€, ubytovanie vo vile na pláži 15€, skúter na deň 2€... veľmi priateľské študentskej peňaženke.

Adrián: Ceny boli porovnateľné s tými slovenskými, o ľuďoch a kultúre sa to povedať nedá. Miestni majú veľmi jednoduchý a spokojný život. Boli vždy ochotní pomôcť, niektorí nezištne, iní vycítili možnosť si privyrobiť na zmätených turistoch. Čo ma ale na ich kultúre oslovilo najviac, bola skromnosť a odhodlanie nikdy sa nevzdávať.
Nina: Najväčšie rozdiely boli hlavne medzi ľuďmi. Oproti Slovákom tu ľudia nepoznali žiadny stres alebo nezhody. Každý, s kým som sa zoznámila, bol milý, ochotný a to sa odrážalo aj na atmosfére na celom ostrove. Ceny boli pomerne rovnaké ako u nás
Hana: Ľudia boli veľmi milí a snaživí. Ak sa opýtate, ktorým smerom sa ide napríklad do metra, aj keď nevedia presne, ukážu vám smer, len aby ste si o nich nemysleli, že nechcú pomôcť. Čínština je veľmi náročný jazyk a ani bežný Číňan nepozná všetky čínske znaky. Avšak, ak sa chcete dohovoriť po anglicky, nepochodíte. A posledná vec - ľudia chodia na verejných bicykloch, ktoré majú krásne zaparkované popri ceste.

Aký bol tvoj najzaujímavejší zážitok?

Valentína: Zážitkov som si doniesla nespočetne veľa, ale keď mám vybrať ten najzaujímavejší, bude to asi silné náboženstvo na Bali aj v Thajsku. Veľmi sa mi páčila ich spojitosť so svojimi náboženstvami, ich

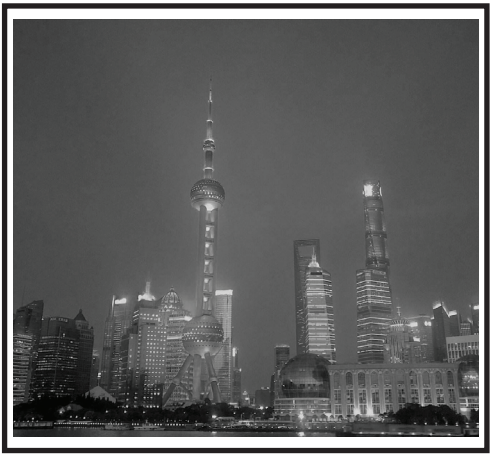

vlastné chrámy na záhrade, obety každý deň pred domom, v aute, na motorke...

Aďo: Pre mňa najzaujímavejším zážitkom boli rozhovory s miestnymi. Žijeme totiž v iných svetoch, na veci sa pozeráme z opačných uhlov a vyznávame rozdielne hodnoty. No a medzi tie najzábavnejšie určite patrili pokusy o surfovanie či bitky o banány s opicami.

Nina: Nemám iba jeden, bohužiaľ, alebo našťastie.

Hana: V Zakázanom meste k nám pár starých rodičov „vyslal" 7-ročného chlapca, ktorý nám po anglicky povedal úplne všetko, čo vedel, a keď sa mu minuli otázky a vety, jednoducho začal odznova a keď sa pozrel na starých rodičov, stále sa naňho usmievali a chceli, aby nám povedal ešte niečo. Mladí ľudia sa snažia učiť po anglicky a tento chlapec bol skvelým príkladom. U nás mnoho 7-ročných detí, neovláda poriadne ani slovenčinu, nie to ešte úplne cudzí jazyk, akým je pre Číňana angličtina.

Čo konkrétne by si zo svojej cesty odporučil/a ostatným?

Valentína: Vám všetkým, ktorí chcete cestovať, vidieť to, čo nemáte šancu vidieť v Európe a nebojíte sa riešiť nečakané problémiky, chcem odkázať, že je to ten najlepší pocit ísť a nevedieť presne kam. Spoznávať nepoznané, ochutnať iné chute, vidieť krásne more, ísť na východ slnka na sopku... Nebojte sa – ak ste dobrí ľudia, nikdy sa nikde nestratíte! A hlavne, všetko si riešte sami, cestovky berú viac ako polovicu vašich peňazí.

Adrián: Len potlačením vlastného strachu dokážete zažiť všetko, čo vám krajina ponúka. Preto sa nebojte prihovoriť, ochutnávať, zjednávať či fotiť mračiacich sa miestnych. Druhá rada: kašlite na selfies. Ak si budete pozerať fotky a spomínať, bude vám ľúto, že na každej jednej zakrýva vaša tvár polovicu scenérie.

Nina: Ak je možnosť vybrať si akúkoľvek destináciu, Maldivy sú – aspoň pre mňa – tá najlepšia. Namiesto súkromných ostrovov, ktoré sú aj tak často preplnené turistami, je lepšie ísť na obývaný ostrov, ktorý je aj lacnejší, aj zaujímavejší.

Hana: Odložte si dostatok financií na vodu. Nám predávali chladenú vodu priamo v autobuse, ale pitný režim je vo vysokých teplotách a pri toľkom množstve chodenia dôležitý. Dáždnik si kúpte až v Číne a použite na ochranu proti slnku – na prípadný dážď či nebodaj vietor je už potom nepoužiteľný. Nenechajte si nanútiť kúpiť niečo za ponúkanú cenu, ktorá je väčšinou prestrelená.

SPRACOVALA EMA HUMAJOVÁ

ZELENÁ PRE MLSNÉ BRUŠKÁ

Keďže popularita firmy LUNTER na našej škole už snáď ani nemôže byť vyššia, rozhodli sme sa pre vás pripraviť recepty z jej produktov. Takže pekne do zelena! Teda, aby sme sa pochopili – radšej pekne vyzlečte zelené tričko a dajte sa na „zelenú stravu." Prípadne si nechajte narásť nejaké tie vlasy, pridajte do vašej knižnice knižku o slušnom správaní a pripravte si jeden z týchto receptov.

SYROVO-BROKOLICOVÁ KRÉMOVÁ POLIEVKA

POTREBUJEME:
3 PL olivového oleja
1 veľkú nastrúhanú mrkvu
1 veľkú šalotku, nakrájanú na malé kocky
soľ
mleté čierne korenie
3 PL celozrnnej špaldovej múky
3 šálky zeleninového vývaru
2 šálky sójového mlieka
3 šálky surových ružičiek brokolice
1 šálku syru Čedar

POSTUP:
1. Na oleji dozlatista orestujeme šalotku, pridáme mrkvu, múku a restujeme ďalšie cca 3 minúty.
2. Zalejeme vývarom, osolíme, pridáme brokolicu a varíme, kým nám brokolica nezmäkne.
3. Pridáme sójové mlieko, strúhaný Čedar a okoreníme mletým čiernym korením.
4. Krátko povaríme a ihneď podávame.
5. Pred podávaním ozdobíme strúhaným Čedarom.

TOFU BURGER

NA 2 BURGRE POTREBUJEME:
1 balenie bieleho tofu
2 žemle
hrsť šalátu poľníček (prípadne hlávkového šalátu)
1 paradajku
1 šalátovú uhorku
trochu olivového oleja
BBQ omáčku
1 lyžicu horčice
1 lyžicu údenej papriky
1 strúčik cesnaku
štipku mletého kmína a čierneho korenia

POSTUP:
1. Tofu rozrežeme na polovicu a aspoň na 30 minút zaťažíme, aby z neho vytiekla prebytočná voda.
2. Medzitým zmiešame trochu olivového oleja s lyžicou BBQ omáčky, horčicou, cesnakom a všetkými koreninami.
3. Do tejto zmesi naložíme vylisované tofu a aspoň polhodinu (najlepšie celú noc) ho marinujeme.
4. Z obidvoch strán ho na rozpálenom grile do chrumkava opečieme.
5. Žemľu rozrežeme pozdĺžne na polovice, pokvapkáme olivovým olejom, tiež chvíľku grilujeme.
6. Nakoniec ju potrieme BBQ omáčkou, poukladáme na ňu zeleninu a grilované tofu.

NEPEČENÝ ČOKO TART

POTREBUJEME:
2x biele tofu
100 g horkej čokolády
1 pl kakaa
70 ml javorového sirupu
125 g čučoriedok
70 ml sójového mlieka
250g ovsených sušienok
1 PL kokosového oleja
3 PL javorového sirupu alebo medu

POSTUP:
1. Tofu rozmixujeme so sójovým mliekom, javorovým sirupom a kakaom. Pridáme rozpustenú čokoládu.
2. Ovsené sušienky podrvíme, pridáme kokosový olej, kakao a javorový sirup alebo med. V prípade potreby pridáme kokosový olej, kým nemajú sušienky konzistenciu mokrého piesku. Vystelieme formu na tart a pridáme čokoládovú plnku. Na vrch pridáme čučoriedky a hotový tart

dáme do chladničky približne na 4 hodiny alebo celú noc.

Na koniec vám už len poprajeme dobrú chuť! Dúfame, že vám tieto jedlá budú chutiť tak veľmi ako nám.

LILLY PERRYOVÁ
VLADO PEKAR

JEDEN V MILIARDE

Indie je druhá najľudnatejšia krajina na svete. Má šesť ročných období a je najväčším producentom čaju. V knihách sa o nej dočítate veľa, no porovnanie školského systému s tým na GBAS-e, či ako nás vnímajú jej obyvatelia, asi tak ľahko nenájdete. Ján Ptačin vám nielenže povie o tom, ako sa tam žije a študuje, ale má pre vás aj veľmi nezvyčajné zážitky.

Povedz nám, kde študuješ.

Ján: Po dvoch rokoch na GBAS-e som dostal povolenie riaditeľa absolvovať časť štúdia v zahraničí. Momentálne som študentom na jednej z United World Colleges, konkrétne na UWC Mahindra College v Indii. UWC je sieť viac ako 15 stredných škôl po celom svete od Kanady a Singapuru až po Nemecko či Arménsko. Konkrétne na mojej škole máme viac ako 80 národností. Školy vedú ku globálnemu mysleniu a vynikajú v „experiential learning".

Čo bolo najťažšie pred odchodom?

Ján: Úprimne, zrejme všetko stihnúť, nakoľko som bol počas leta v podstate doma len týždeň a pol. Len 4 dni pred odchodom do Indie som sa vrátil z mesačného pobytu v Cambridge. Do poslednej chvíle nebolo isté, či stihnem očkovania a víza vybaviť načas. V tom zhone nemyslíte emocionálne...No to zrejme k životu (snáď) budúceho bankára a cestovateľa patrí, nuda mi nie je blízka.

Ako ťa v Indii oslovujú?

Ján: Ešte v Anglicku som si povedal, že sa nechám volať Jan, lebo zvládnuť výslovnosť nie je náročné. No kamaráti z Kanady či Etiópie experimentujú s Janči. Pochopiteľne, príliš im to nejde. (smiech)

Stretol si sa s nejakým zaujímavým slangom?

Ján: Nenapadá mi nič špecifické, no myslím si, že indický prízvuk a reč sú slangom sami o sebe...No a taktiež ako znak áno či nie Indovia krútia hlavou rôznym tempom - pozor, nekývajú - čo občas spôsobuje komunikačné problémy.

Poznajú ľudia v Indii Slovensko? Aká bola ich reakcia na vetu: „I am from Slovakia." ?

Ján: Aziati, Juhoameričania či Afričania si nás často popletú s Československom. Stretol som sa už aj s otázkou, či sme súčasťou Juhoslávie. Väčšinou vytiahnem mobil a spolužiakom pekne ukážem, kde sa nachádzame. Avšak, na moje prekvapenie, čoraz viac ľudí vie o Slovensku a najmä Vysokých Tatrách.

V čom je ich školský systém odlišný od nášho?

Ján: Neviem, ako presne funguje indický systém, no z toho, čo som počul, je celkom podobný tomu anglickému - s obrovským dôrazom na známky a oveľa kvalitnejšou matematikou. Niektoré veci, ktoré som doteraz nevidel, moji indickí spolužiaci študovali už na základnej. Napríklad, v algebre často zachádzajú do vysokoškolského učiva aj v ich národnom systéme.

Môžeš našim študentom vysvetliť, čo je International Baccalaureate Diplomma?

Ján: Je to systém, v ktorom momentálne študujem, a v podstate sú to posledné dva roky strednej školy. IB je medzinárodná maturita, na ktorú sa moja škola špecializuje. Vyberá šesť predmetov z rôznych oblastí. Za predmety sa dá ako finálna známka získať maximálne 42 + 3 body za dokončenie CAS-u (povinné mimoškolské aktivity), Extended essay (vyše 2000 slovná akademická práca na zvolenú tému) a TOK (teória poznania). Hodnotení zo všetkých predmetov sme na stupnici od jedna po sedem, pričom sedem je najlepšia.

Aké predmety si si zvolil? Dokážeš porovnať náročnosť s BGMH?

Ján: Moje predmety sú Economics, Chemistry , Philosophy, Mathematics, English language and Literature a Hindi for

begginners. Čo sa týka náročnosti, IB je nepomerne náročnejšie v porovnaní s GBAS-om. A keďže som na škole v Ázii, obzvlášť učivo matematiky je na veľmi vysokej úrovni. A teda 95% s pani Gombárskou sa tu reflektuje v balansovaní medzi našou jednotkou a dvojkou, čo je v Indii nízka šestka, no plánujem sa zlepšovať.

Ako tráviš voľný čas?

Ján: Voľný čas? To existuje? (smiech) Myslím si, že IB ako také je extrémne časovo náročné. K tomu UWCs berú dochádzku aj na takzvané CAS-e, u nás trivennis (3 povinné extrakurikulárne aktivity z rôznych oblastí). A keďže som to ja, mám 3 dni, keď môj oficiálny program trvá od 7:30 až do 21:30 s minimálnymi prestávkami. To málo, čo mi zvýši, telefonujem s rodinou, čítam správy, som s kamarátmi a varím európske instantné kaše. No zo všetkého najradšej vtedy spím, aby som aspoň trošku doháňal spánkový deficit. GBAS-áci, vážne toho nemáte tak veľa, ako si myslíte!

Na čo bolo najťažšie si zvyknúť?

Ján: Tentokrát odpoviem v skratke. Bol to spánok pri 34 stupňoch a indické jedlo. No už mám európske zásoby.

Začal si sa tam venovať niečomu novému, našiel si nové hobby?

Ján: Trávim oveľa viac času v prírode. Boli sme už päťkrát stanovať s tímom Outdoors guidance and instructor services. Taktiež rôznym aktivitám, ktoré India ponúka. V rámci takzvaného „travel weeku" som bol na trojdňovej túre s prevýšením 2300 metrov a strávil tri noci v stane. Posledný výstup sme začali o 3:30 ráno a vrátili sme sa večer. No za výhľad zo 4350 metrov nad morom to stálo. Himaláje sú človeka meniaci zážitok. Počas krátkych prázdnin sme išli na výlet do štátu Goa. Plávali sme v krištáľovo čistom mori s čiernym pieskom na dne a 28 stupňovou vodou. No vrcholom výletu bolo viac ako 10 hodín strávených v indickej džungli v strede kaňonu "na konci sveta" a tiež 20 skokov z väčších či menších vodopádov. Fyzicky veľmi namáhavé, pijavice a hady na každom kroku, no zvládli sme to. Tieto zážitky sú snáď najdobrodružnejšou časťou môjho doterajšieho života.

SPRACOVALA SIMONA KOVAĽOVÁ

ZA OPONOU S TOMÁŠOM JACKOM

Sučany Alumni pozná asi každý študent BGMH, no nie každý vie o jeho začiatkoch, vývoji, či dokonca množstve času, ktorý si jeho koordinácia vyžaduje. Aj o tom nám porozprával Tomáš Jacko, jeho spoluzakladateľ a predseda.

S akým cieľom vzniklo Sučany Alumni?

Tomáš: SA som založil v roku 2009 spolu s Jakubom Malým, p. profesorom Petrom Paulíkom a Ivanom Polákom. Prvotná myšlienka bola, a stále je, združovať absolventov, podporovať našu školu a jej žiakov. Inšpiroval som sa podobnými alumni organizáciami v Spojenom kráľovstve, kde majú tradíciu a aj mne osobne viaceré veľmi pomohli pri štúdiu v Anglicku. Vychádzal som z toho, že na GBASe vždy bola silná a unikátna komunita ľudí. Náš program podpory tak môže byť jeden zo spôsobov, akým GBASáci ukážu, že im na našej škole stále záleží a chcú ju naďalej podporovať.

Ako ste na začiatku získavali financie a podporu? Bolo to ťažké?

Tomáš: Paradoxne, získať financie a podporu nebolo na začiatku až také ťažké. Najviac nám na začiatku pomohol absolvent Jakub Malý a firma XTB (X-Trade Brokers), kde vtedy Jakub pracoval. Oveľa náročnejšie bolo získať podporu ďalších absolventov, s ktorými som napríklad nemal možnosť sa osobne stretnúť, ale aj napriek tomu nás podporili a podporujú. Pri ktoromkoľvek neziskovom projekte je dôležitá jeho dlhodobá udržateľnosť. Prostriedky XTB nám postačili na rozbeh, avšak nato, aby tu Sučany Alumni bolo nielen 8, ale aj ďalších 80 rokov, je potrebné oslovovať a zapájať stále nových členov a žiadať ich o podporu.

Ako vnímaš SA v porovnaní s minulosťou? V čom ste lepší, a kde prípadne stále máte medzery?

Tomáš: SA sa prirodzene vyvíja a dospieva. Keď sme začínali, mnoho aktivít sme potrebovali najprv otestovať, aby sme vedeli, či bude o ne vôbec záujem. Ja osobne som

bol po návrate z UK plný ideálov, ktoré mi ostali doteraz, ale zároveň som odvtedy získal skúsenosti z fungovania v slovenskom prostredí. Učíme sa na vlastných chybách a naučili sme sa napríklad, že menej je niekedy viac a že musíme byť oveľa viac trpezliví. Aj preto sa posledné roky sústreďujeme na niekoľko hlavných akcií a osvedčených aktivít (napr. SA Awards, štipendijný program, oblasť kariéry a univerzitných štúdií). Zároveň sa snažíme byť viac „cool, fun and sexy", keďže zábavným a zaujímavým prístupom je možné osloviť ešte viac členov a fanúšikov. (smiech)

Ako to máte s financiami? Dá sa podobná organizácia udržať aj napriek zrušeniu členstva?

Tomáš: Členské sme úplne nezrušili. Členský príspevok je teraz dobrovoľný. Chceme, aby tu SA bolo pre všetkých žiakov a absolventov. Dúfame, že našimi aktivitami a snahou získame dostatok podporovateľov, ktorí nám pomôžu zabezpečiť nielen našu základnú finančnú udržateľnosť, ale aj realizáciu našich projektov. SA získava prostriedky aj formou 2% z daní. Spolu s členmi, ktorí nám aj finančne prispievajú, je to pre nás veľká pomoc. Chcem preto všetkým srdečne poďakovať. Bez ich podpory by SA nemohlo realizovať svoje ciele a program. Ďakujeme.

Čo všetko ponúkate študentom či absolventom, ktorí sa stanú členmi SA?

Tomáš: Naše členstvo dáva možnosť získať a vymeniť si zaujímavé kontakty s absolventmi; umožňuje účasť na našich aktivitách a stretnutiach. Žiaci môžu cez nás konzultovať svoje univerzitné prihlášky a nechať si kariérne poradiť od skúseného absolventa, ktorý robí v špecifickom odbore. Členovia majú navyše možnosť požiadať o grant Sučany Alumni a zakúpiť si darčekové predmety. Platiacim členom ich posielame ako poďakovanie. Sme v pravidelnom kontakte s vedením školy a aj prostredníctvom nás môžu členovia podporovať školu a jej napredovanie. Pri absolventoch je to tiež možnosť, ako nestratiť kontakt s dianím v škole. A v neposlednom rade je to aj dobrý pocit z podpory kvalitného a zmysluplného projektu, ktorým pomáhame a inšpirujeme mladých ľudí na GBASe.

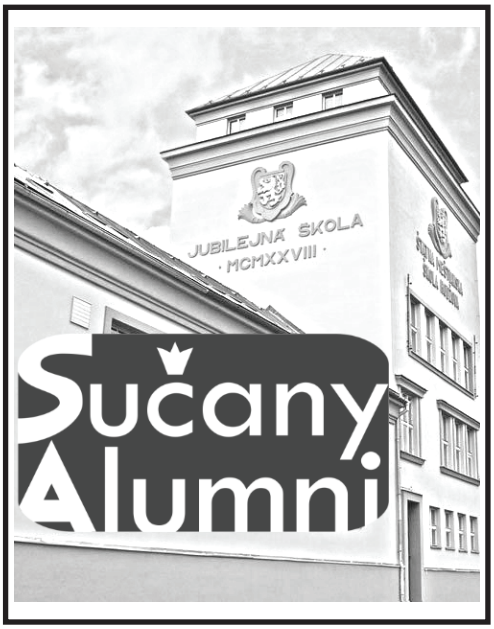

Koľko času musíte každý do SA vložiť, koľko práce a príprav?

Tomáš: Jednou z výhod dobrovoľného občianskeho združenia je, že každý dáva do neho toľko práce, koľko si sám určí. Od predsedu sa vždy očakáva, že to „potiahne", takže tých hodín je viac. Odhadom tak 8 až 10 hodín týždenne aj v závislosti od aktuálneho programu a aktivít. Každý podpredseda je zodpovedný za svoju oblasť. Snažili sme sa však podeliť si to tak, aby naša práca pre SA každého bavila a aby to každý vnímal ako dobrovoľníctvo. Podobne pristupujeme aj k rozdeleniu úloh pre našich štipendistov a koordinátorov.

Čo plánujete do budúcnosti?

Tomáš: Chceme pokračovať v našich úspešných aktivitách: organizujeme zaujímavé diskusie, budeme sa venovať nášmu štipendijnému programu, viac komunikovať s absolventmi.

Momentálne ešte oslovujeme a komunikujeme so všetkými stakeholdermi v škole a snažíme sa nájsť možnosti spolupráce. Zároveň sa zaoberáme myšlienkou vybudovať internát v Sučanoch. Tento proces v prípade úspechu nám zaberie odhadom najbližšie 4 roky. Chceme tiež prostredníctvom programu Teach for Slovakia a našich absolventov zviditeľniť naše gymnázium a možnosť získať štipendium Milana Hodžu aj pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. GBAS môže týmto deťom výrazne skvalitniť život a ponúknuť im nekonečné kariérne možnosti.

SPRACOVALA SIMONA KOVAĽOVÁ

DEŇ IDE ZA DŇOM, POP ZA POPOM

Verte tomu či nie, ale relax- zónou naše aktivity nekončia. Blíži sa zima a Vianoce , a teda aj neodmysliteľná súčasť života na našej škole - Večerná škola. Čaká vás veľké množstvo prednášok, zaujímavých workshopov, rozhovorov a mnoho iného. Vylepšovanie celkového zážitku z Večernej školy patrí k našim prioritám a tento rok si ju každý z vás bude môcť celú užiť už vo štvrtok 21. decembra a to úplne ZADARMO! Stále sa snažíme zdokonaľovať život na našej škole a ak máte akékoľvek otázky alebo nápady, môžete nám ich posunúť. Radi pomôžeme.

ZA ŽIACKU ŠKOLSKÚ RADU
DARIO MIKUŠ

...život na našej škole sa pomaly mení. Zažili sme rôzne akcie a veľa spoločných zážitkov. Ako si určite každý z vás všimol, na nultom poschodí pomaly ale isto vzniká príjemné miesto pre každého študenta. Začalo to prostým nápadom spríjemniť žiakom voľné chvíle alebo poskytnúť iným miesto na naobedovanie sa.

Relax-zóna - tento malý kúsok pohody však postupne prirástol k srdcu mnohým študentom a práve preto sme sa ho rozhodli posunúť na vyššiu úroveň relaxu. Úplne nové miesta na sedenie v podobe tulivakov, spoločenské hry a mnoho iného už čoskoro bude súčasťou Relax-zóny! Okrem toho sme obnovili a zlepšili aj kútik na kávu a čaj a tešíme sa ohromnej obľúbenosti medzi žiakmi.

REVIEWS

FOSTER THE PEOPLE - SACRED HEARTS CLUB (2017)

After three long years, the third studio album Sacred Hearts Club is here. Even though it sounds different from the two previous albums, the energy FTP are known for, stayed preserved. Those who dug deeper into their music already know that Pumped Up Kicks is not a very clear or accurate representation of their musical style and this album proves it even more. Their typical indie-pop-alternative sound has been given a new life by adding more synthesised effects and a bit of psychedelic undertone. Lotus Eater and Loyal Like Sid & Nancy are upbeat and energetic while Sit Next to Me or Static Space Lovers have a very calm and melancholic feel. While some songs may appear to be repetitive, overall, the album is definitely the most creative and spirit-freeing of all their previous albums.

HELL KUTNAROVÁ

JANDY NELSON: NEBO NA DOSAH

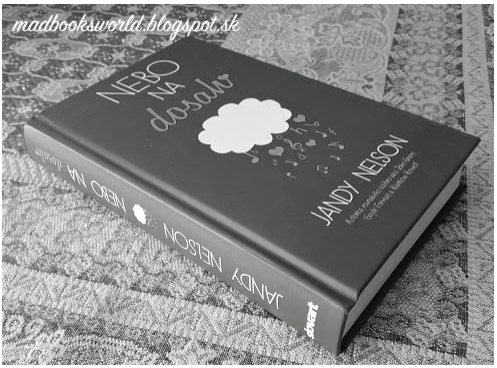

Čím to je, že som voči YA knihám čoraz viac skeptická? Možno za to môže sklamanie z každej, na ktorú sa teším - čo bol aj prípad posledného počinu J. Nelson. Témou knihy je strata blízkeho a dospievanie, čo samo osebe nie je zlé a dá sa s tým pekne pracovať. Autorka však nad vecami priveľa rozmýšľala, a to sa odzrkadlilo aj na hlavnej postave Lennie. Tá okrem zbytočného polemizovania navyše všetko riešila ako dospelá, a nie ako sedemnásťročná pubertiačka. Dojem knihy pre mládež navodili niektoré trápne situácie, typické mládežnícke problémy alebo kontrast medzi dospelými a dospievajúcimi. Kniha sa veľmi nevliekla, ale neočakávajte ani drastické zvraty a prekvapenia. Je vhodná pre tých, čo riešia rovnaké problémy, ale pre ostatných je to len ďalšia young adult oddychovka.

MÁRIA RUSNÁKOVÁ

ŠTVOREC

Štvorec je postavený na hlavnej postave Christiana a dvoch dejových linkách – na pripravovanej moralistickej výstave s hlavným motívom štvorca a na krádeži Christianových osobných vecí. Štvorec je plný nečakaných zvratov a scén, v ktorých nechýba dávka bizarnosti a humoru a podprahového briskného sarkazmu a irónie. Ponúka mnoho problémov, akými sú zvládnutie vlastného ega, riešenie rodinných problémov, udržanie si autority, korektnosti či identity vlastných názorov. Téma a prostredie moderného konceptuálneho umenia je dokonalým príkladom na ilustrovanie pokrytectva spoločnosti v dnešnej rušnej a technologickej dobe – neobviňuje priamo a hlasno, apelácia je skôr dosiahnutá premietaním sledov scén, z ktorých je však význam pre vnímavého diváka viac než jasný.

VIKTOR CHLADNUCH

O TELE A DUŠI

Tento film protikladov sa odohráva v prostredí bitúnku, no je záznamom zrodu jemnej lásky. Obaja protagonisti sú sociálne odťažití ľudia s istým druhom postihnutia. Endre, ekonomický riaditeľ bitúnku, je pokojný, osamelo žijúci muž s ochrnutou ľavou rukou. Mária, nová pracovníčka výstupnej kontroly, je uzamknutá vo svojom svete autizmu, no pokúša sa žiť samostatný život. Oboch spája jeden prvok: spoločné sny. Drsné, realistické, často aj brutálne zábery procesov na bitúnku sa striedajú s lyrickými zábermi súžitia jeleňa a lane v idylickom prostredí lesa. Kvalita tejto snímky spočíva najmä v precíznom a precítenom výkone hercov dvoch hlavných postáv. Čo celkovo tvorí pekný a citlivý film o zbližovaní dvoch, na pohľad nezlučiteľných a zmrzačených ľudí.

VIKTOR CHLADNUCH

ZABI NUDU

H	E	E	I	L	P	I	F	U	N
K	D	K	N	N	K	A	R	E	E
A	I	O	S	I	S	K	L	D	L
R	T	O	T	W	A	R	O	I	C
I	O	B	A	R	N	O	O	T	I
S	R	E	G	E	T	W	H	I	T
A	I	C	R	P	E	M	C	N	R
B	A	A	A	A	D	A	S	G	A
G	L	F	M	P	N	E	P	U	S
H	P	A	R	G	O	T	O	H	P

ARTICLE EDITING EDITORIAL FACEBOOK FUN GBAS
INSTAGRAM KARIS PAPER PEN PHOTOGRAPH
SCHOOL TEAMWORK US

You got to the solution? Great! If you're interested, let us know! magazinekaris@gmail.com We're looking forward to hear from you.

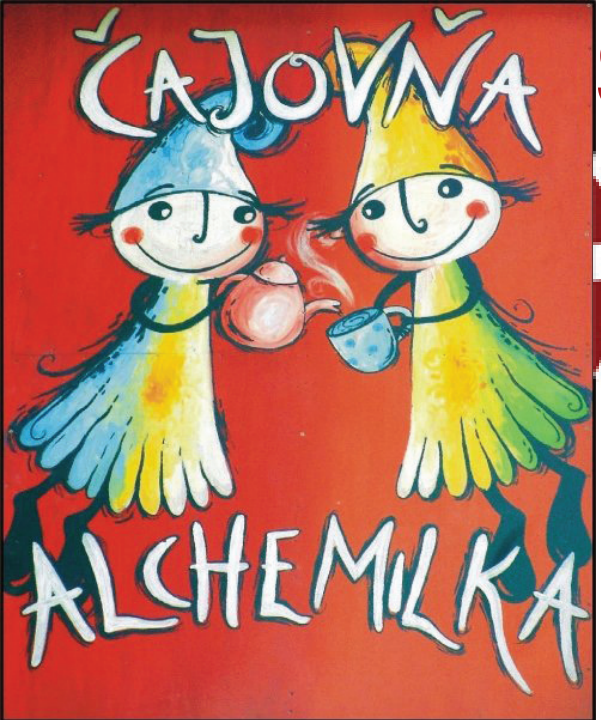

slovart

Sučany Alumni

LUNTER

Originálny Turecký

Paša Kebap

primát

Žiacka školská rada
BGMH Sučany

#takeslovenske